

Redakcija pēc sabiedriskās apspriešanas

Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Rīga 2020

Saturs

Saīsinājumi.....	3
Kopsavilkums.....	6
Transporta politikas mērķis.....	9
Transporta politikas pamatprincipi	12
Transporta politikas teritoriālā perspektīva.....	14
Transporta politikas rezultāti	27
Rīcības virzieni un veicamie uzdevumi	33
Pārskatu sniegšanas un novērtēšanas kārtība	66

PIELIKUMI

- 1.pielikums. Esošās situācijas raksturojums un galvenie izaicinājumi
- 2.pielikums. Transporta politikas sasaiste ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, Nacionālo attīstības plānu un citiem attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī starptautiskajiem un Eiropas Savienības politikas plānošanas dokumentiem
- 3.pielikums. Sākotnējā (ex-ante) izvērtējuma rezultāti
- 4.pielikums. Pamatnostādņu īstenošanas ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu

Saīsinājumi

5G	<i>Fifth generation</i> jeb piektā mobilo sakaru standartu paaudze
AER	Atjaunīgie energoresursi ¹
AiM	Aizsardzības ministrija
AirBaltic	A/S “Air Baltic Corporation”
Alternatīvās degvielas	Degvielas vai enerģijas avoti, ar kuriem vismaz daļēji aizvieto fosilās naftas avotus transportlīdzekļu apgādē ar enerģiju un kuriem ir potenciāls veicināt transporta dekarbonizāciju un uzlabot transporta nozares ekoloģiskos rādītājus. Tās ietver: elektrību, ūdeņradi, biodegvielas, kā definēts Direktīvas 2009/28/EK 2. panta i) punktā, sintētiskās un parafīna degvielas, dabasgāzi, tostarp biometānu, gāzveida agregātstāvoklī (saspiestā dabasgāze (CNG)) un šķidrā agregātstāvoklī (sašķidrinātā dabasgāze (LNG)) un sašķidrināto naftas gāzi (LPG) ²
ANO	Apvienotā Nāciju Organizācija
AS	Akciju sabiedrība
ATD	VSIA “Autotransporta direkcija”
ATR	Administratīvi teritoriālā reforma
BJR	Baltijas jūras reģions
CAA	VA Civilās aviācijas aģentūra
CEF	<i>The Connecting Europe Facility</i> - Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments
Climate-ADAPT	Eiropas Pielāgošanās platforma klimata pārmaiņām
CNG	<i>Compressed natural gas</i> -saspiestā dabasgāze
Covid- 19	Elpceļu infekcijas slimība
C-Roads	Eiropas Savienības dalībvalstu un autoceļu operatoru kopīga iniciatīva S-ITS pakalpojumu testēšanai un īstenošanai
CSDD	VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija”
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DESI	Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss
EDZL	SIA “Eiropas Dzelzceļa līnijas”
EK	Eiropas Komisija
EM	Ekonomikas ministrija
EMSA	<i>European Maritime Safety Agency</i> - Eiropas Jūras drošības aģentūra
ERTMS	Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēma
ES	Eiropas Savienība
ESSBJR	Eiropas Savienības stratēģija Baltijas jūras reģionam
ETL	Elektrotansporthērtēklis
ETSI	Eiropas Telesakaru standartu institūts
Euro NCAP	<i>The European New Car Assessment Programme</i> - Eiropas Jauno automobiļu novērtēšanas programma
EUROSTAT	Eiropas Savienības Statistikas birojs

¹ <https://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/191>

² Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/94/ES (2014. gada 22. oktobris) par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu ietvertajai definīcijai
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0094>

GKI	Globālās konkurētspējas indekss
HELCOM	Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību
IeM	Iekšlietu ministrija
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IMO	<i>International Maritime Organization</i> - Starptautiskā Jūrniecības organizācija
IMSAS	<i>IMO Member State Audits Scheme</i> – IMO dalībvalsts audits
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
Jūrnieku reģistrs	VAS “Latvijas Jūras administrācija” Jūrnieku reģistrs
KAD	Nacionālo bruņoto spēku Krasta apsardzes dienests
KEPS2030	Eiropadomes 2014. gada 24. oktobra secinājumi “Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam līdz 2030. gadam”
LAU	VAS “Latvijas autoceļu uzturētājs”
LDz	VAS “Latvijas dzelzceļš”
LGS	VAS “Latvijas gaisa satiksme”
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LIAS2030	Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
Lidosta “Rīga”	VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
LIFE	EK finanšu instruments vides un klimata jomā, ar mērķi veicināt, aktualizēt, attīstīt un īstenot ES vides un klimata politiku, līdzfinansējot projektus
LKI	Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra
LNG	<i>Liquefied natural gas</i> - sašķidrinātā dabasgāze
LPG	<i>Liquefied petroleum gas</i> - sašķidrinātā naftas gāze
LVC	VAS “Latvijas Valsts ceļi”
LR	Latvijas Republika
LRIT	<i>Long-range identification and tracking</i> - kuģu tāldarbības identifikācijas un uzraudzības sistēma
MK	Ministru kabinets
NACE	Uzņēmumu darbības veidu katalogs
NAP2027	Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam
NEKP2030	Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam
ne-ETS	Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā ES neiekļautie uzņēmumi (tausaimniecības nozares)
NH ₃	Amonjaks
NMGOS	Nemetāna gaistošie savienojumi
NMPD	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
NO _x	Slāpekļa oksīdi
PBN	<i>Performance Based Navigation</i> - augstas precizitātes navigācijas sistēma
PMoU	<i>Paris Memorandum of Understanding</i> - Parīzes saprašanās memorands
PPP	Publiskā un privātā partnerība
PV	a/s “Pasažieru vilciens”
P&I	Pētniecība un inovācijas
RIS	<i>River information services</i> - upju informācijas pakalpojumi
(S)-ITS	(Sadarbīgas) Intelektiskās transporta sistēmas
SM	Satiksmes ministrija

SEG	Siltumnīcefekta gāzes (oglekļa dioksīds (CO ₂), metāns (CH ₄), vienvērtīgā, slāpekļa oksīds (N ₂ O), fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC), sēra heksafluorīds (SF ₆))
SESAR	Eiropas Gaisa satiksmes vadības sistēma
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SKLOIS	Starptautiskā kravu loģistikas un ostu informācijas sistēma
SO ₂	Sēra dioksīds
SSN	<i>SafeSeaNet</i> - Kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas sistēma
SUMP	<i>Sustainable Urban Mobility Plan</i> - Ilgtspējīgas pilsētvides mobilitātes plāns
TAP2020	Transporta attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
TAP2027	Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam
TEN-T	Trans-Eiropas Transporta tīkls
TEU	<i>Twenty foot equivalent unit</i> – divdesmit pēdu ekvivalenta vienība (konteinerkuģu ietilpības mērvienība)
TNGIBB	Transporta nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs
PM	Daļiņas
PRM TSI	Personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām
UVVIS	Uzņēmuma vienotās vadības informācijas sistēma
VA	Valsts aģentūra
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VAS LJA	VAS "Latvijas Jūras administrācija"
VASAB	Vīzija un stratēģijas apkārt Baltijas jūrai – 11 BJR valstu starpvaldību sadarbība telpiskās plānošanas un attīstības jautājumos
VDzA	Valsts dzelzceļa administrācija
VDzTI	Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VM	Veselības ministrija
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VUGD	Valsts Ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVD	Valsts vides dienests
ZIZIMM	Zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība

Kopsavilkums

Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam (turpmāk – TAP2027) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments transporta nozares attīstībai, un tajā izvirzītais mērķis ir vērsts uz ilgtspējīgu cilvēka mobilitātes vajadzību apmierināšanu, vienlaikus sniedzot ieguldījumu valsts ekonomiskajā izaugsmē, t.sk. uzņēmējdarbības vides attīstībā un pieejamībā.

TAP2027 izstrādātas, ņemot vērā:

- starptautiskos un ES politikas plānošanas dokumentus attiecībā uz transporta nozares attīstību, uzsverot tādus aspektus kā multimodalitāti, sabiedrisko transportu, drošību/drošumu, digitalizācijas iespēju izmantošanu, AER izmantošanu un vienlaikus raugoties uz transporta nozares iespējām sniegt ieguldījumu klimata mērķu sasniegšanā;
- hierarhiski augstākos nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentos (LIAS2030³ un NAP2027⁴) noteiktos mērķus un rīcības virzienus;
- Transporta attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam (turpmāk – TAP2020) starpposma izvērtējumu⁵;
- 2018.gadā veikto aptauju⁶ par iespējamajiem TAP2027 mērķiem, aplūkojamajām tēmām, iespējamajiem rīcības virzieniem un nepieciešamo sadarbību rezultātu analīzi.

Tāpat TAP2027 ir saskaņotas ar citiem nacionāla līmeņa politikas dokumentiem: Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam⁷, Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030. gadam⁸, NEKP2030⁹, Reģionālās politikas pamatnostādnēm 2021.-2027. gadam¹⁰, Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānam laika posmam līdz 2030. gadam¹¹ un citiem.

Vienlaikus ir analizēta esošā situācija transporta nozarē, kā rezultātā ir noteikti galvenie izaicinājumi transporta politikā līdz 2027.gadam (1.pielikums).

³ Latvijas Republikas Saeima, 2010. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_6.pdf

⁴ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam.

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf

⁵ LR Satiksmes Ministrija, 2017. Informatīvais ziņojums: Transporta attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam starpposma izvērtējums. <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40429084>

⁶ Aptauja nosūtīta 22 adresātiem (Rīgas plānošanas reģions, Vidzemes plānošanas reģions, Kurzemes plānošanas reģions, Latgales plānošanas reģions, Zemgales plānošanas reģions, Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Lielo pilsētu asociācija, Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Latvijas Tranzīta biznesa asociācija, Latvijas Loģistikas asociācija, Baltijas asociāciju - Transports un loģistika, Latvijas Ostu asociācija, Latvijas mazo ostu asociāciju, Latvijas Ceļinieku asociācija, Latvijas Riteņbraucēju apvienība, Latvijas Auto, Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija, Latvijas Dzelzceļnieku biedrība, Latvijas Aviācijas asociācija, Latvijas Jūrniecības savienība, Ārvalstu investoru padome), saņemot 20 atbildes.

⁷ VARAM, 2020. Informatīvais ziņojums: Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40462398&mode=mk&date=2020-01-28>

⁸ Ministru kabineta rīkojums Nr. 197 (16.04.2020. (prot. Nr. 24 43. §)) Par Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030. gadam. Likumi.lv- Latvijas Republikas tiesību akti <https://likumi.lv/ta/id/314078-par-gaisa-piesarnojuma-samazinanas-ricibas-planu-2020-2030-gadam>

⁹EM, 2019. Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam. <https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam>

¹⁰Ministru kabineta rīkojums Nr. 587 (26.11.2019. (prot. Nr. 54 63. §)) Par Reģionālās politikas pamatnostādnēm 2021.-2027. gadam. Likumi.lv- Latvijas Republikas tiesību akti. <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

¹¹VARAM, 2019. Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030.gadam.

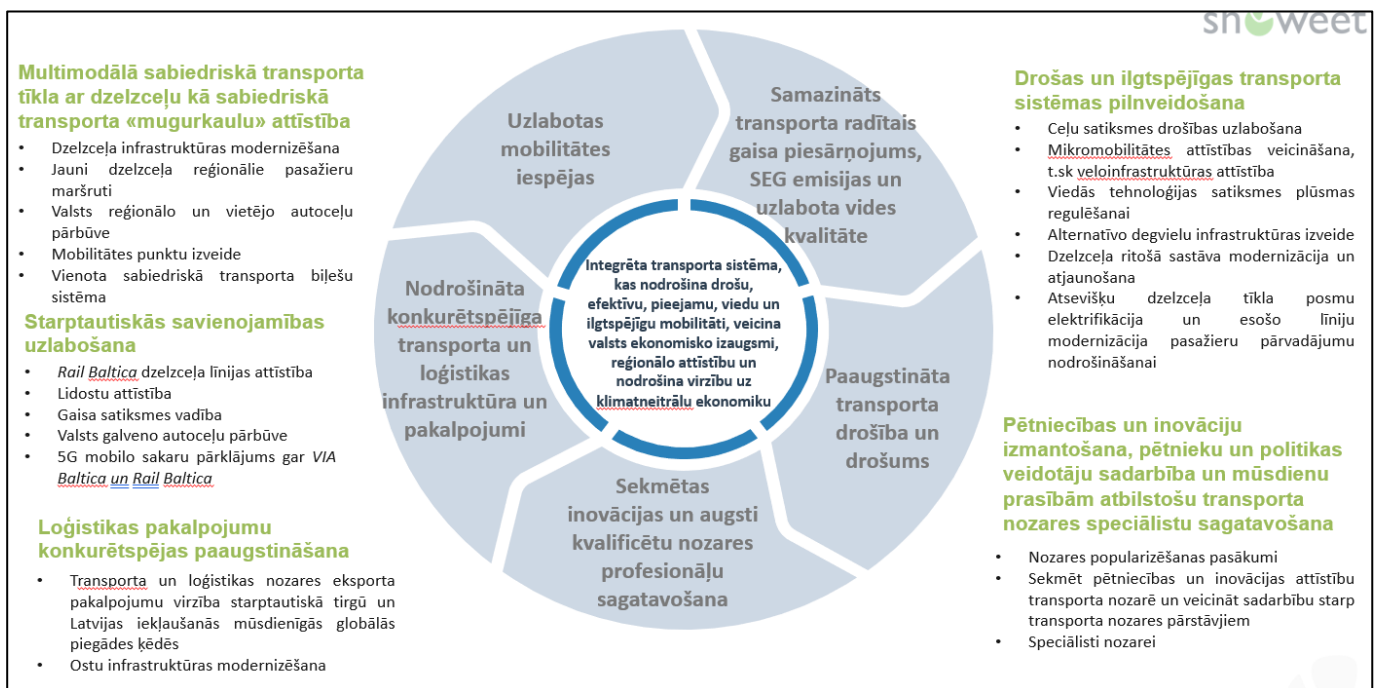
<https://likumi.lv/ta/id/308330-par-latvijas-pielagosanas-klimata-parmainam-planu-laika-posmam-lidz-2030-gadam>

Transporta politikas sasaiste ar LIAS2030, NAP2027 un citiem attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī starptautiskajiem un ES politikas plānošanas dokumentiem norādīta 2.pielikumā, 3.pielikumā apkopoti sākotnējā (ex-ante) izvērtējuma rezultāti, bet 4.pielikumā sniegta pamatnostādņu īstenošanas ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu.

TAP2027 noteikti šādi sasniedzamie politikas rezultāti:

- Uzlabotas mobilitātes iespējas;
- Samazināts transporta radītais gaisa piesārņojums, SEG emisijas un uzlabota vides kvalitāte;
- Nodrošināta konkurētspējīga transporta un loģistikas infrastruktūra un pakalpojumi;
- Paaugstināta transporta drošība un drošums;
- Sekmētas inovācijas un augsti kvalificētu nozares profesionāļu sagatavošana.

Katram politikas rezultātam ir identificēti atbilstoši rezultatīvie rādītāji, prognozējot to mērķa vērtības 2023. un 2027.gadam. Mērķa vērtību prognozes izvirzītas atbilstoši aktuālajai pieejamai informācijai, ievērojot Covid-19 pandēmijas radīto ietekmi uz transporta nozari. Lai sasniegtu izvirzīto politikas mērķi un rezultātus, ir noteikti veicamie uzdevumi un pasākumi (1.attēls). Uzdevumi vērsti uz to, lai uzlabotu drošu, ērtu, pieejamu, uzticamu mobilitāti cilvēkiem un kravām, kā arī attīstītu energoefektīvus, komodālus pārvadājumus un efektīvus, gudrus, ilgtspējīgus risinājumus transporta un loģistikas pakalpojumu attīstībai, ietverot klimatnoturīgas infrastruktūras attīstību. Vienlaikus infrastruktūras attīstības plānošana jāveic, ņemot vērā militārās mobilitātes vajadzības, un, kur tas nepieciešams, saskaņā ar ES divējādas pielietojamības prasībām.

1.attēls. TAP2027 mērķis, politikas rezultāti un rīcības virzieni to sasniegšanai

Lai īstenotu TAP2027 ietvertos uzdevumus, plānots izmantot gan valsts, pašvaldību budžeta finansējumu un nacionālo līdzfinansējumu ES struktūrfondu finansējumu projektiem, gan piesaistīt ES finanšu vai citu finansējuma avotu līdzekļus un privāto kapitālu, atkarībā no pasākuma rakstura. Ieviešot pasākumus, kas kvalificēsies kā komercdarbības atbalsta pasākumi, tiks nodrošināta to atbilstība komercdarbības atbalsta regulējumam.

Transporta politikas mērķis

Transporta politikas mērķis ir integrēta transporta sistēma, kas nodrošina drošu, efektīvu, pieejamu, viedu un ilgtspējīgu mobilitāti, veicina valsts ekonomisko izaugsmi, reģionālo attīstību un nodrošina virzību uz klimatneitrālu ekonomiku.

Mērķis noteikts saskaņā ar vienu no *Eiropas zaļā kursa*¹² elementiem – **paātrināt pāreju uz ilgtspējīgu un viedu mobilitāti.**

Eiropas Zaļā kursa mērķis ir līdz 2050. gadam kļūt par pasaulē pirmo klimatneitrālo kontinentu. Tas ir gan mūslaiku lielākais izaicinājums, gan arī izdevība.

Transporta rada ceturtdaļu ES siltumnīcefekta gāzu emisiju, un to apjoms aizvien palielinās. Lai panāktu klimatneitralitāti, līdz 2050. gadam **transporta radītās emisijas jāsamazina par 90 %** salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Virzību uz to sekmēs NEKP2030 noteiktie emisiju samazinošie pasākumi, kas vairumā plānoti enerģētikas un transporta sektoros, paredzot līdz 2030. gadam SEG emisijas samazināt par 6% ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā neiekļautajās darbībās, salīdzinot ar 2005. gada līmeni. Transporta apakšnozarēm būs jādod ieguldījums emisiju samazināšanā. Ilgtspējīgs transports nozīmē to, ka transporta lietotāju vajadzības tiek liktas pirmajā vietā, piedāvājot tiem izmaksu ziņā pieņemamākas, pieejamākas, veselīgākas un tīrākas pašreizējo mobilitātes paradumu alternatīvas. Tāpat viena no transporta lietotāju vajadzībām ir pārvietošanās ātrums.

Transporta ir arī būtisks gaisa piesārņojuma avots, jo īpaši pilsētās, radot tādas gaisu piesārņojošas vielas kā slāpekļa oksīdi (NOx) un smalkās daļiņas (PM), SO₂, NMGOS un NH₃. Lai arī ieviešot degvielu kvalitātes standartus, pēdējā desmitgadē gaisa piesārņojošo vielu koncentrācijas ir samazinājušās, joprojām pastāv izaicinājumi gaisa kvalitātes uzlabošanā. Uz to norāda arī ES *Zaļajā kursā* paustie plāni pieņemt gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plānu.

Ministru kabinetam 2020.gada 16.aprīlī apstiprinot Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu 2020.-2030. gadam, arī Latvijā noteikti īstenojamie pasākumi gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas mērķu izpildei. Transporta sektorā tie ir videi draudzīgu transporta līdzekļu izmantošana, t.sk. sabiedriskajā transportā, iedzīvotāju paradumu maiņa (izvēlēties sabiedrisko transportu, mikromobilitātes rīku vai pārvietoties ar kājām), dzelzceļa elektrifikācija un autoceļu kvalitātes uzturēšana un paaugstināšana.

Tomēr ambiciozie ES klimata mērķi līdz 2050.gadam ir jāsalāgo ar Latvijas ekonomikas konkurētspēju, izvērtējot visu rīcību sekas. 2021.-2027.gada periodā uz ES ilgtermiņa mērķa sasniegšanu būtu jāvirzās ar tādām iniciatīvām kā mobilitātes punktu attīstība, pāreja uz mazāk piesārņojošiem un energoefektīvākiem transporta veidiem, veicinot alternatīvo degvielu transportlīdzekļu īpatsvara, sabiedriskā transporta lietotāju skaita, kā arī mikromobilitātes rīku izmantotāju un gājēju skaita palielināšanos, vienlaikus uzlabojot attiecīgo infrastruktūru.

Viens no *Eiropas Zaļā kursa* uzstādījumiem ir, ka **multimodālajam transportam** ir vajadzīgs spēcīgs stimuls, kas uzlabotu transporta sistēmas efektivitāti. Eiropas līmeņa prioritāte būs būtisku daļu no 75 % iekšzemes kravu, ko patlaban pārvadā pa autoceļiem, novirzīt uz dzelzceļu un iekšzemes ūdensceļiem. Intermodālā kravu pārkraušanas termināļa infrastruktūras izveide Salaspilī *Rail Baltica* projekta ietvaros radīs iespēju attīstīt kombinētos autortransporta-dzelzceļa kravu pārvadājumus izmantojot

¹²European Commission, 2019. *Communication From the Commission to The European Parliament, The European Council, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee of the Regions: The European Green Deal. COM(2019) 640 final.* https://ec.europa.eu/info/files/communication-european-green-deal_en

vienotās Eiropas dzelzceļu telpas priekšrocības, tādējādi veicinot autopārvadājumu kravu novirzi uz dzelzceļa transportu.

Latvijā nav kuģojamu iekšējo ūdensceļu ES izpratnē, bet dzelzceļa transports ir viens no perspektīvākajiem, drošākajiem un videi draudzīgākajiem sauszemes transporta veidiem gan pasažieriem, gan kravām. Tam ir potenciāls veidot pamatu Latvijas transporta un loģistikas pakalpojumu eksportam un citu tautsaimniecības nozaru efektīvai darbībai. No valsts kopējā sauszemes pārvadājumu apjoma dzelzceļa kravu pārvadājumu apjoms ir apmēram puse, taču ar dzelzceļa transportu veikto pārvadājumu apjoma īpatsvars kopējos iekšzemes kravu pārvadājumos veido tikai 12 % (pret auto transportu). Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos ir vēl mazāks – 7 %. Dzelzceļa loma pasažieru un kravu iekšzemes pārvadājumos ir jāpaaugstina. Iekšzemes pārvadājumos, samazinot infrastruktūras maksas atšķirības starp auto un vilcienu pārvadājumiem, ir jāveicina tādu pārvadājumu modeli, kas nodrošina lielāku kravu apjomu un lielāka cilvēku daudzuma nogādāšanu līdz galamērķim, izmantojot visefektīvāko transportlīdzekļa veidu (vai to kombināciju), tādējādi atslogojot autoceļus, samazinot autoceļu uzturēšanas izmaksas, veicinot reģionālo attīstību un nodrošinot videi draudzīgāku un drošāku transportēšanu.

Latvijai ir jāturpina realizēt *Rail Baltica* infrastruktūras izveides un komercializācijas priekšnosacījumus, lai liktu pamatu jauna ilgtspējīga pārrobežu savienojuma un ekonomiskā koridora attīstībai, kā arī ieguldīt 1520 mm sliežu platumā dzelzceļa infrastruktūras attīstībā un modernizācijā. Ir jāizmanto iespēja kļūt par reģiona galveno Eiropas sliežu platumā (1435 mm) un 1520 mm sliežu krustpunktu un tādējādi – vienu no reģiona nozīmīgākajiem transporta mezgliem un loģistikas uzņēmējdarbības attīstības centriem, vienlaikus uzlabojot transporta sistēmas efektivitāti valsts iekšienē. Neturpinot ieguldījumus dzelzceļa infrastruktūras attīstībā, nav iespējams būtiski uzlabot sabiedriskā transporta konkurētspēju salīdzinājumā ar autotransportu, galvenokārt ar to domājot tieši iespēju pārvietoties ātrāk, videi draudzīgāk un komfortablāk nekā ar vieglo auto. Tas būs iespējams gan efektīvizējot sabiedriskā transporta nodrošinājumu un pieejamību, gan arī pildot TAP2027 definētos uzdevumus par ieguldījumiem dzelzceļa un ritošā sastāva infrastruktūrā. Tāpat teritorijās, caur kurām virzīsies *Rail Baltica* dzelzceļa līnija, nākotnē tiks nodrošināti ātri savienojumi arī kravu pārvadājumiem.

Būtiski ir attīstīt pārrobežu transporta savienojumus, nodrošinot **sasniedzamību**. Kā risinājumi minami transporta plūsmas “šauro vietu” (*bottleneck*) novēršana un trūkstošo savienojumu izbūve, lai pilnvērtīgi integrētos TEN-T tīklā, tajā skaitā prioritāri īstenojot *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas attīstību.

Eiropas Zaļais kurss norāda, ka arvien lielāka nozīme būs **automatizētai un satīklotai multimodālai mobilitātei**, kā arī viedām satiksmes vadības sistēmām un intermodāliem pakalpojumiem, ko nodrošinās digitalizācijas risinājumu ieviešana. ES transporta sistēmu un infrastruktūru plānots sagatavot jauniem ilgtspējīgas mobilitātes pakalpojumiem, kas var samazināt sastrēgumus un piesārņojumu, jo īpaši pilsētu teritorijās.

Arī šajā kontekstā Latvijā būs svarīga sabiedriskā transporta sistēmas attīstība ar dzelzceļu kā tās mugurkaulu, mobilitātes punktu attīstība, vienlaikus veicinot iedzīvotāju mikromobilitātes (velosipēdi, arī skrejriteņi, līdzsvara un balansa riteņi u.c. rīki, pārvietošanās ar kājām) īpatsvara pieaugumu kopējā mobilitātē. Tāpat svarīga būs digitalizācijas sniegto iespēju izmantošana gan transporta organizēšanā, gan satiksmes drošības uzlabošanā. Liela nozīme būs jāpievērš mobilitātes jautājumu ilgtspējīgai risināšanai Rīgā un tās metropoles areālā, kur koncentrējas 1,25 milj. jeb aptuveni 65 % Latvijas iedzīvotāju un tā teritorijā tiek radītas aptuveni 3/4 Latvijas ekonomisko vērtību¹³. Vienlaikus arī visā

¹³ Rīgas plānošanas reģions, 2020. Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai. http://rpr.gov.lv/wp-content/uploads/2020/06/Rigas-metropoles-areala-ricibas-plans_Web-1.pdf

pārējā valsts teritorijā jāattīsta ilgtspējīgi, inovatīvi transporta risinājumi. Jauni mobilitātes risinājumi, kā autoparku koplietošana vai mobilitāte kā pakalpojums (*Mobility as a Service* - MaaS) iniciatīvas ir sistēmiski jāattīsta un jāpilnveido.

Eiropas Zaļais kurss norāda, ka **transporta izmaksām būtu jāatspoguļo tā ietekme uz vidi un veselību**, ka būtu jāizbeidz subsidēt fosilās degvielas.

Līdztekus ES būtu **jāpaātrina ilgtspējīgu alternatīvo degvielu ražošana un ieviešana**. Līdz 2025. gadam būs vajadzīgs aptuveni viens miljons publiski pieejamu uzlādes un degvielas uzpildes staciju, kas apkalpos 13 miljonus bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu, kuri gaidāmi uz Eiropas autoceļiem. Arī Latvijā ir jāturpina darbs pie alternatīvo degvielu infrastruktūras attīstīšanas un šo degvielu izmantošanas popularizēšanas.

Zaļā kursa mērķu īstenošanā izšķirīga nozīme ir **jaunām tehnoloģijām, ilgtspējīgiem risinājumiem un inovācijai**. Lai nezaudētu savas konkurences priekšrocības tīro tehnoloģiju jomā, ES ir plaši jāizvērsē jaunu tehnoloģiju ieviešana un demonstrējumi visās nozarēs, tai skaitā arī transportā

Arī Latvijā ir jāveicina valsts, uzņēmēju un pētnieku sadarbība dažādu viedo transporta un mobilitātes risinājumu izveidē un ieviešanā gan pilsētvidē, gan arī pārējā teritorijā.

Transporta politikas pamatprincipi

Transporta politikas veidošana tiek īstenota ievērojot cilvēku mobilitātes vajadzības (droša un ātra pārvietošanās) un ekonomiskās pamatotības sabalansētību, vienlaikus nodrošinot valsts teritorijas līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību. Ilgtspēja, interešu saskaņotība, sabiedrības līdzdalība, teritoriju attīstība un pieejamās finansiālās iespējas ir galvenie principi, uz kuriem ir balstīta transporta politika. Transporta politika ir izstrādāta arī saskaņā ar NAP2027, kas ir vērsts uz Ilgtermiņa konceptuālā dokumenta “Latvijas izaugsmes modelis: cilvēks pirmajā vietā” īstenošanu, kas nosaka uz cilvēku centrētu Latvijas izaugsmi.

Transporta nozares **ilgtspējīga attīstība** nozīmē cilvēku mobilitātes vajadzību nodrošināšanu un transporta nozares konkurētspējas paaugstināšanu, tajā pašā laikā neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību nodrošināšanā, sabalansējot šī brīža sociālekonomiskās vajadzības ar ierobežotajiem dabas un cilvēku resursiem. Ilgtspējīgas attīstības ietvaros nozīmīga loma ir:

- **vides un ekonomisko faktoru sabalansētībai**, iespēju robežās paredzot tādu transporta risinājumu vai pārvietošanās veidu izvēli, kas veicina klimatneitralitātes un klimatnoturības nodrošināšanu;
- **kvalitatīvai un konkurētspējīgai infrastruktūrai**, kas veicina valsts kopējo ekonomisko izaugsmi;
- **digitalizācijai, inovācijām un pētniecībai**, kas ne tikai nodrošina plašākas un ērtākas mobilitātes iespējas un Latvijas transporta nozares konkurētspēju starptautiskā līmenī, bet arī veicina transporta nozares negatīvās ietekmes uz klimatu mazināšanos;
- **pieejamībai**, nodrošinot informācijas un infrastruktūras pieejamību visiem transporta infrastruktūras un pakalpojumu lietotājiem, neatkarīgi no to dzīvesvietas, materiālā un sociālā stāvokļa;
- **drošībai un drošumam**, kas ir viens no būtiskākajiem faktoriem, izvēloties dažādus transporta risinājumus;
- **labai pārvaldībai** valsts mobilitātes un loģistikas aktīvos un uzņēmumos, kā arī veicinot efektīvi funkcionējošu pakalpojumu un investīciju tirgu.

Interešu saskaņotība un sabiedrības līdzdalība ir būtiski aspekti, kas jāņem vērā, izstrādājot jebkuras nozares politiku. Latvijas transporta attīstības politika ir saskaņota ar ieinteresētajām pusēm starptautiskā, reģionālā, kā arī nacionālā līmenī, tādējādi nodrošinot interešu saskaņotību un izstrādātās nozares politikas leģitimitāti. Šī principa ietvaros nozīmīga loma ir:

- **koordinētībai** gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī, kā arī **sinerģijai** ar citām nozarēm, lai pilnvērtīgāk izmantotu valsts izdevīgo ģeopolitisko novietojumu, transporta un loģistikas infrastruktūru,
- **pēctecībai**, kas nozīmē secīgu, loģiski pamatotu projektu izvirzīšanu un īstenošanu, vienlaikus nodrošinot efektīvu un ar citām nozarēm saskaņotu infrastruktūras finansēšanu īstermiņā un ilgtermiņā,
- **caurskatāmībai**, kas nozīmē skaidri noteiktus mērķus un atbildību, kā arī konsultācijas ar iedzīvotājiem un nozares pārstāvjiem,
- **sociālajai atbildībai**, kas nozīmē visu sabiedrības daļu vajadzību ievērošanu,
- **subsidiaritātei**, kas nozīmē pēc iespējas iedzīvotājiem tuvinātu lēmumu pieņemšanas procesu; lēmumu pieņemšanu tajā līmenī, kur tas ir visefektīvāk.

Finansiālās iespējas ir būtisks ierobežojošs transporta politikas mērķu īstenošanas faktors, kas uzliek par pienākumu līdzsvarot politikas mērķus un to īstenošanai pieejamos resursus. Ir nepieciešams ievērot finansiālās iespējas, izvairoties no nesasniedzamu politikas mērķu izvirzīšanas, kā arī stimulējot optimālāko risinājumu meklēšanu, kas ļautu vislabāk sasniegt politikas mērķus un nodrošinātu iespējami lielākus socioekonomiskos ieguvumus un pievienoto vērtību no infrastruktūras investīcijām un citiem ilgtermiņa ieguldījumiem.

Teritoriju attīstības principa ievērošana transporta nozarē nozīmē sasniedzamības un mobilitātes iespēju uzlabošanu visiem Latvijas iedzīvotājiem, neatkarīgi no to dzīvesvietas, materiālā vai veselības stāvokļa. Šajā sakarā transporta nozarē ir būtiski nodrošināt transporta infrastruktūru līdzsvarotai valsts un tās teritoriju attīstībai un cilvēku labklājības nodrošināšanai.

Transporta politikas teritoriālā perspektīva

Transporta attīstība ir cieši saistīta ar reģionālo politiku un attīstību. Uz Latvijas transporta politikas teritoriālo perspektīvu var raudzīties no divām pusēm – Latvija kā ES dalībvalsts un reģionālā attīstība Latvijā. Latvijas transporta nozares un saistītās infrastruktūras attīstībā nozīmīga loma ir ES Kohēzijas politikai, kas ir uzskatāma par galveno ES investīciju politiku, atbalstot dalībvalsti un to reģionu harmonizētu attīstību. Publicētajā Kopējās fondu regulas priekšlikumā 2021. – 2027. gada plānošanas periodam EK ir noteikusi ieguldījumu priekšnosacījumus (*enabling conditions*) un saskaņā ar LR Finanšu ministrijas informatīvā ziņojuma “Par Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda plus un Kohēzijas fonda ieviešanu 2021.-2027.gadā”¹⁴ pielikumu LR Satiksmes ministrija transporta nozarē ir atbildīga par ieguldījumu priekšnosacījuma “Visaptveroša transporta plānošana atbilstošajā līmenī” izpildi. Minētā ieguldījuma priekšnosacījuma izpildi nodrošina visaptveroša transporta plānošana, kas balstās pastāvošās un plānotās infrastruktūras multimodālā kartējumā līdz 2030.gadam un transporta investīciju novērtēšanas metodikā, kas pamatota ar plānotās infrastruktūras ekonomisko novērtējumu, pieprasījuma analīzi un satiksmes modelēšanu. TAP2027 aptver alternatīvo degvielu attīstību, tādā veidā aizstājot Alternatīvo degvielu plānu 2021.-2023.gadam un izpildot ieguldījumu priekšnosacījumu ieviešanas nosacījumu.

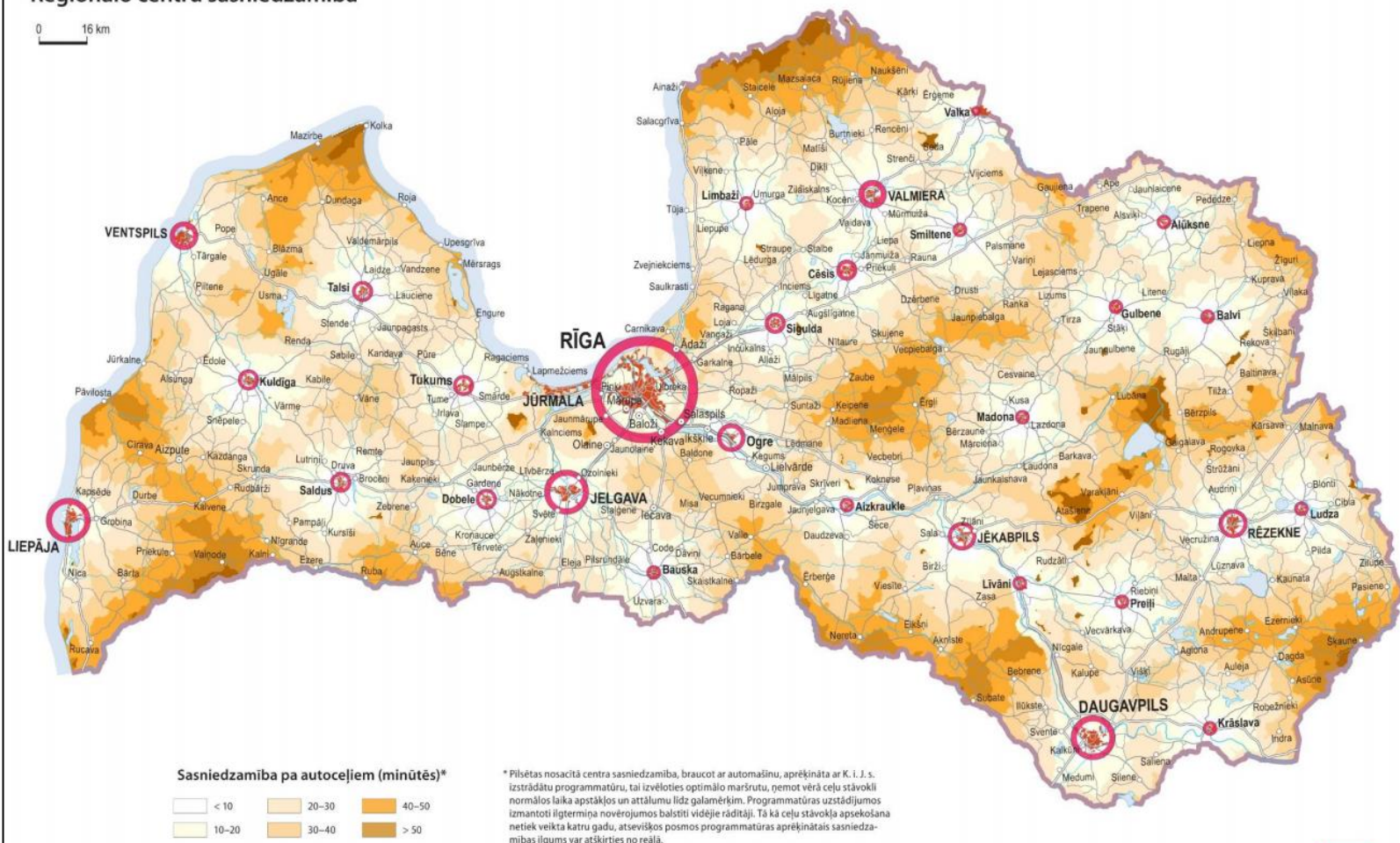
Kohēzijas politikas ietvaros tiek īstenots ES strukturālo un investīciju fondu mērķis „Eiropas teritoriālā sadarbība”- jeb plašāk pazīstams kā *Interreg*, kur ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Kaimiņattiecību instrumenta atbalstu tiek īstenotas vairākas pārrobežu sadarbības programmas. Šo programmu ietvaros valstis sadarbojoties īsteno projektus kopēju jautājumu risināšanā, attīstot reģionu potenciālu kādā noteiktā jomā, tajā skaitā ilgtspējas veicināšanā, mobilitātes nodrošināšanā, inovāciju attīstībā un pielietošanā, pilsētvides attīstībā, kā arī citās jomās. Ar Latvijas partneru dalību ES daudzgadu budžeta 2014.-2020.gadam ietvaros ir īstenoti, kā arī šobrīd vēl norisinās vairāki pārrobežu sadarbības projekti. Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas ietvaros īpaši izceļami ir jau noslēgušies projekti - *NSB CoRe* un *TENTacle*- ar prioritāro mērķi pastiprināt reģionālo mobilitāti, pievienot sekundāros un terciāros transporta mezglus, tostarp multimodālos mezglus, TEN-T infrastruktūrai. Šo projektu nozīme atzīta arī reģionālā līmenī un tie bija ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam Transporta politikas jomas (*Policy Area Transport*) paraugprojekti (*flagship*), kuros uzsāktās aktivitātes būtu attīstāmas arī turpmāk.

TAP2027 jāsniedz iespējas un nosacījumi, lai katrs no Latvijas reģioniem izmantotu transporta infrastruktūru savas teritorijas attīstībai un cilvēku labklājības nodrošināšanai. Starptautiskā un reģionālā sasniedzamība, kā arī mobilitātes iespējas ir viens no aspektiem, kas akcentē LIAS2030 telpiskās attīstības perspektīvu. Arī TAP2027 koncentrējas uz sasniedzamības un mobilitātes iespēju uzlabošanu visiem Latvijas iedzīvotājiem, neatkarīgi no to dzīvesvietas, materiālā vai veselības stāvokļa. Novērtējot reģionālo centru sasniedzamību, braucot ar vieglo automašīnu normālos braukšanas apstākļos, secināts, ka 98 % Latvijas iedzīvotāju 40 minūšu laikā ir sasniedzami reģionālie attīstības centri (*2.attēls*). Teritoriālās sasniedzamības uzlabošana tiek paredzēta veicot ieguldījumus autoceļu kvalitātes paaugstināšanā, par pamatu izvirzot drošu pārvietošanos. Tāpat TAP2027 uzdevumi paredz dzelzceļa infrastruktūras modernizāciju vilcienu ātruma paaugstināšanai atsevišķās dzelzceļa līnijās. Būtiski, lai arī valsti apmeklējušajiem tūristiem ir nodrošināts serviss un iespējas brīvi pārvietoties. Tāpat TAP2027 ir jārada kopīgi saskares punkti ar reģionālās attīstības plānošanas dokumentiem.

¹⁴LR Finanšu ministrija, 2019. Informatīvais ziņojums: Par Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda plus un Kohēzijas fonda ieviešanu 2021. – 2027. gadā Latvijā. <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40473729>

Reģionālo centru sasniedzamība

0 16 km

Avots: SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta"

2.attēls. Reģionālo centru sasniedzamības novērtējums (2019)

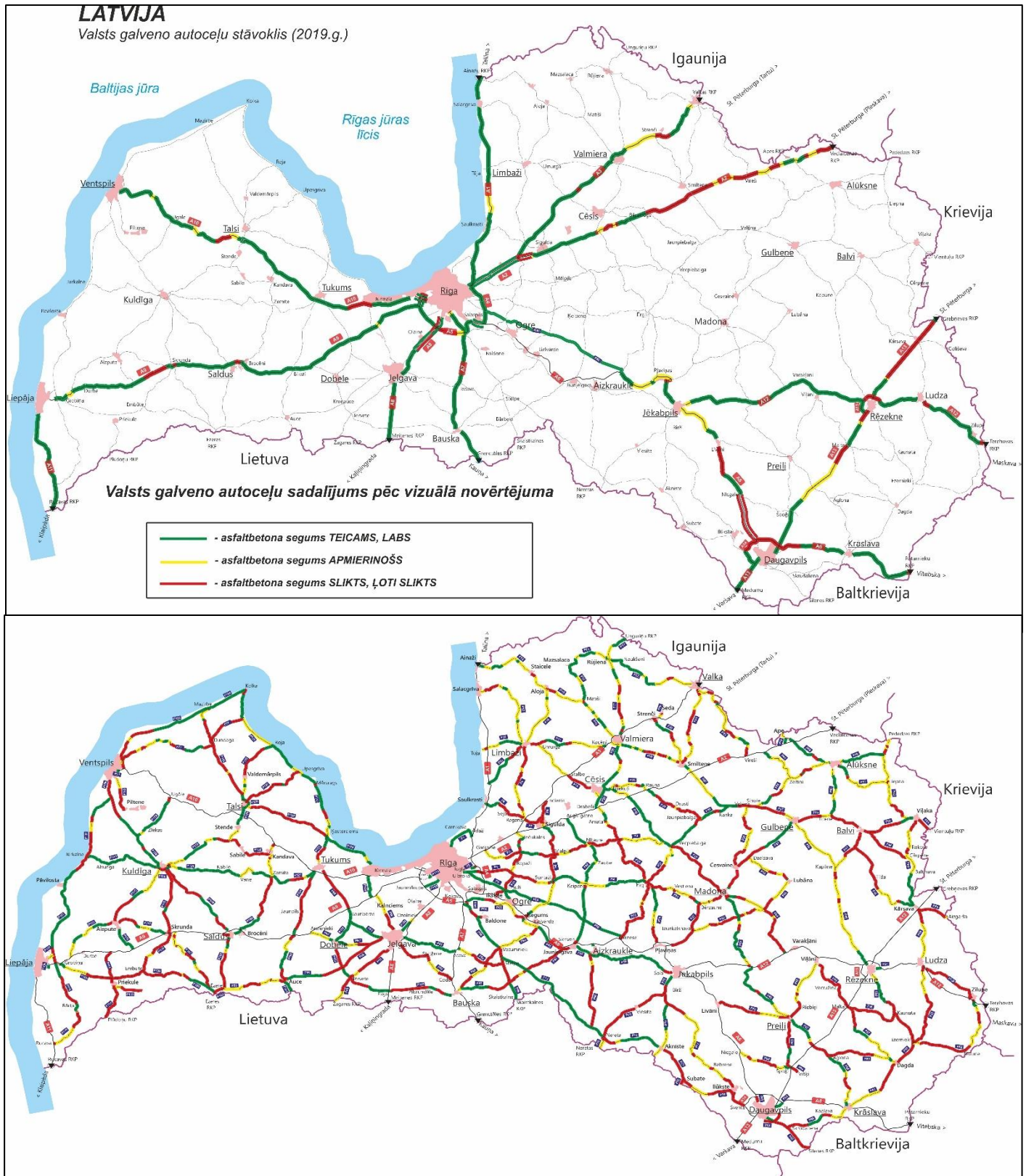
NAP2027¹⁵ reģionālā attīstība ir noteikta kā viens no stratēģiskajiem mērķiem. Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam¹⁶ ir noteikti vairāki uzdevumi, t.sk. mobilitātes uzlabošanai, kuros daļa pasākumu ir veicami visas valsts mērogā, bet daļa pasākumu atstājami plānošanas reģionu un pašvaldību pārziņā. Tikai valsts pārvaldes institūcijām, plānošanas reģioniem un pašvaldībām sadarbojoties un savas darbības koordinējot, iespējams sasniegt definētos mērķus. Mobilitātes uzlabošanas atbalsta pasākumi tiks izstrādāti un īstenoti saskaņā un sinerģijā ar plānošanas reģionu, kas t.sk. iekļauj arī risinājumus ilgtspējīgai mobilitātei darba vietu un pakalpojumu pieejamībai reģionālā un vietējā mērogā, kas ir jo īpaši nozīmīgi jaunā administratīvi teritoriālā iedalījuma kontekstā.

¹⁵ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam.

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf

¹⁶ Ministru kabineta rīkojums Nr. 587 (26.11.2019. (prot. Nr. 54 63. §)) Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam. Likumi.lv- Latvijas Republikas tiesību akti. <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam kā vienu no uzdevumiem izvirza reģionālās sasniedzamības nodrošināšanu, kas jārisina izstrādājot un ieviešot TAP2027. Ņemot to vērā, TAP2027 uzdevumi paredz būvdarbus uz valsts autoceļiem, papildus veicot valsts reģionālās un vietējās nozīmes autoceļu pārbūvi un atjaunošanu administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai, kas reģionu iedzīvotājiem nodrošinās mobilitātes iespējas attīstības centru sasniegšanai. Pateicoties mērķtiecīgiem ieguldījumiem valsts galveno autoceļu attīstībā, tajos situācija uzlabojas, tomēr reģionālo un vietējo valsts ceļu stāvokļa uzlabošana ir lēnāka (*3.attēls*).

Avots: VAS "Latvijas Valsts ceļi"

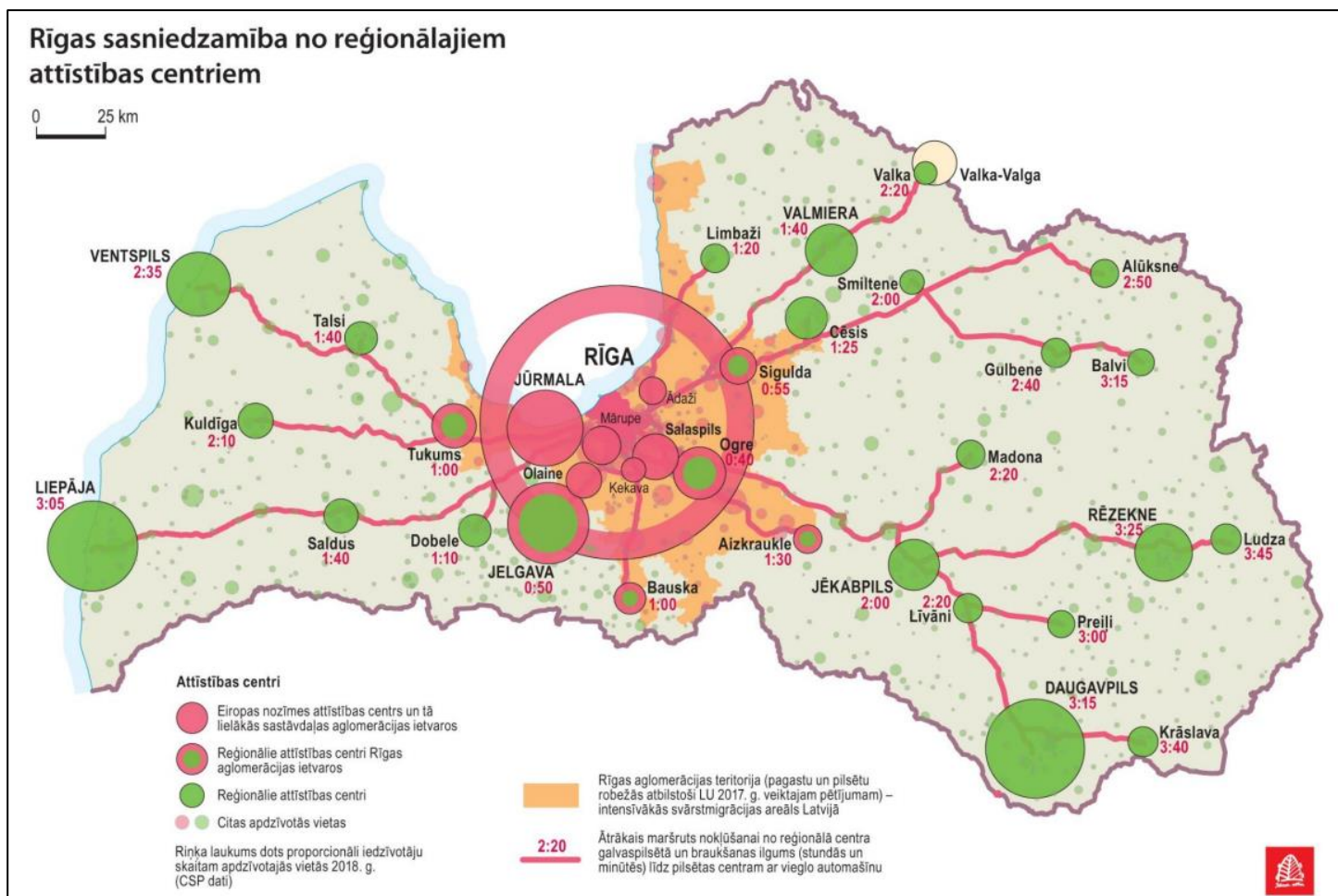
3.attēls. Ar asfaltbetonu klāto valsts galveno (*augšpusē*) un reģionālo autoceļu stāvoklis pēc vizuālā novērtējuma (2019)

Jāatzīmē, ka ieguldījumi valsts autoceļu tīklā saskaņā ar TAP2027 uzdevumiem būs solis ceļā uz efektīvu valsts ceļu tīklu, kas atbalsta gan iedzīvotāju mobilitāti, gan nodrošina tranzīta infrastruktūru, un ir veidota saskaņā ar drošības standartiem. Ir uzsākts darbs pie Latvijas valsts ceļu attīstības stratēģijas 2020-2040, kas paredz veidot ātrgaitas valsts ceļu "mugurkaulu" starp lielākajām Latvijas pilsētām un arī attīstīt reģionālo autoceļu tīklu (4.attēls). Stratēģijas mērķi ir panākt lai Rīgas apvedceļš no jebkuras vietas Latvijā ir sasniedzams ne ilgāk kā divu stundu laikā, savukārt Rīgas aglomerācijā apvedceļu varētu sasniegt pusstundas laikā. Plānojot atbalsta pasākumus, uzsvars būtu liekams uz ilgtermiņa investīcijām transporta infrastruktūras uzlabošanā, kas būtiski samazinātu laika patēriņu iedzīvotājiem un uzņēmumiem satiksmē ar galvaspilsētu (5.attēls).

Avots: VAS "Latvijas Valsts ceļi"

4.attēls. Reģionālo ceļu tīkla attīstība atbilstoši plānotajam ātrgaitas ceļu izvietojumam periodā no 2020. līdz 2040. gadam

Avots: SIA “Karšu izdevniecība Jāņa sēta”

5.attēls. Rīgas sasniedzamība

LIAS2030 kā viena no nacionālo interešu telpām ir definēts Rīgas metropoles areāls. Kā tiek norādīts Rīgas metropoles areāla rīcības plānā¹⁷, tieši transports rada priekšnosacījumus citu metropoles areāla funkciju pilnvērtīgai nodrošināšanai. Jau pašlaik Rīgai un tās apkārtnē ir izstrādāti virkne plānošanas dokumentu (plašāk skatīt 2.pielikumā), kuros izvirzīti mērķi un uzdevumi transporta jautājumu risināšanai reģionā.

Arī TAP2027 rīcības aptver virkni no pasākumiem, kas svarīgi Rīgas un tās metropoles areāla attīstībai. Valsts ekonomikas attīstībā un investīciju piesaistei arī turpmāk liela nozīme būs ātrai valsts sasniedzamības nodrošināšanai, līdz ar to arī šajā plānošanas periodā aktuāla būs Rīgas kā nozīmīga Eiropas gaisa satiksmes centra attīstībai.

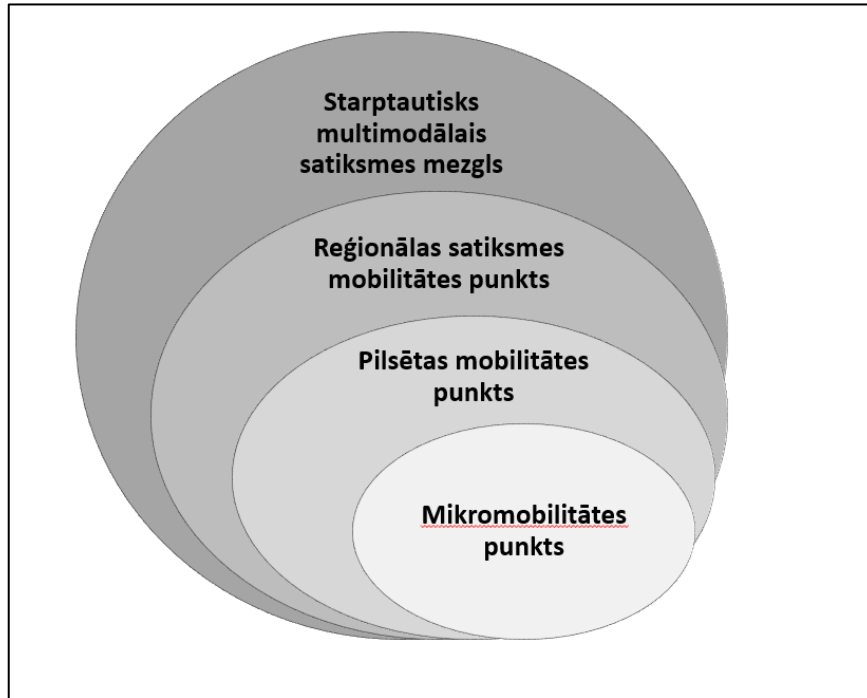
Projekts, kas visnozīmīgāk ietekmēs Rīgas pilsētas attīstību, ir Eiropas standarta platuma dzelzeļa līnija *Rail Baltica*. Tā realizēšana nodrošinās starptautiska multimodāla satiksmes mezgla izveidi Rīgā ar diviem multimodāliem transporta mezgliem (Rīgas Centrālā stacija un Rīgas starptautiskā lidosta), intermodāla kravu pārkraušanas termināla attīstību Salaspilī, kā arī būs pamats reģionu attīstībai, jo *Rail Baltica* ietvaros tiek plānotas vairāk nekā 15 reģionālo staciju – mobilitātes

¹⁷ Rīgas plānošanas reģions, 2020. Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai. <http://rpr.gov.lv/wp-content/uploads/2020/01/Rigas-metropoles-areala-ricibas-plans.pdf>

punktu attīstība, aptverot vairāk nekā 10 pašvaldības. Lai nodrošinātu *Rail Baltica* infrastruktūras pilnvērtīgu izmantošanu, kā arī balstoties uz *Rail Baltica* Vilcienu kustības plāna secinājumiem, 2020.gadā nacionālā, Baltijas valstu un ES partneru starpā ir panākta vienošanās par reģionālai satiksmei nepieciešamās infrastruktūras plānošanas un projektēšanas darbu veikšanu *Rail Baltica* projekta ietvaros. Balstoties uz *Rail Baltica* ietvaros izstrādājama transporta pieprasījuma modeļa datiem, Latvijā tiks noteikts precīzs attīstāmo reģionālo staciju skaits, noteiktas staciju attīstības prioritārās kategorijas, veikta staciju iekļaušana teritoriju plānošanas dokumentos, kā arī projektēšana, savukārt būvniecības izmaksas plānojamas un sedzamas ārpus Eiropas savienošanas instrumenta līdzekļiem. TAP2027 paredz sekmēt *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas integrēšanu esošajā valsts un pašvaldību sabiedriskā transporta tīklā. Priekšnosacījums *Rail Baltica* un pārējās dzelzceļa infrastruktūras attīstības rezultātā sniegtās reģionālās savienojamības uzlabošanai ir integrēts sabiedriskais transports valsts un pašvaldību sabiedriskā transporta tīklā. Tāpat *Rail Baltica* radīs iespējas attīstīt jaunus dzelzceļa savienojumus nozīmīgiem loģistikas mezgliem, kā arī industriālas, reģionālas un stratēģiskas nozīmes objektiem.

Vienlaikus jāņem vērā ES Padomes rekomendācijas 2019. un 2020.gadam par transporta infrastruktūras uzlabošanas nepieciešamību Rīgā un tās apkārtnē. Detalizētai transporta un mobilitātes jautājumu risināšanai Rīgas metropoles areāla teritorijā paredzēts ieguldījumu novērtējumu CO₂ emisiju samazināšanai un pārejai uz zaļo ekonomiku. Ātru un efektīvu Rīgas metropoles areāla ārējo un iekšējo sasniedzamību nodrošinās virzība uz oglekļa mazietilpīgas, daudzveidīgu mobilitāti atbalstošas transporta sistēmas izveidi ar uzsvaru uz dzelzceļa attīstību, pieejamu un videi draudzīgu sabiedrisko transportu. Rīgas pilsētā un metropoles areāla teritorijā jāveido mobilitātes punktu tīkls, kā arī jāattīsta sabiedriskais transports, kas ir saistīts ar dzelzceļu un mobilitātes punktiem. Minēto izaicinājumu izpildei plānots piesaistīt EK centralizēti pārvaldītās budžeta programmas – Atvērto mobilitātes mehānisma finansējumu, kas veicinās pasākumu īstenošanu mobilitātes un klimata mērķu sasniegšanai. Būtiski ir izmantot iespējas, ko sniegs *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas izbūve, to integrējot un sasaistot ar Rīgas metropoles areāla transporta un loģistikas infrastruktūru. Arī Rīgas metropoles areālā, līdzīgi kā citos reģionos, transporta jautājumu risināšanā nozīmīga būs sadarbības mehānisma izveide starp valsts, pašvaldību un privātajām institūcijām.

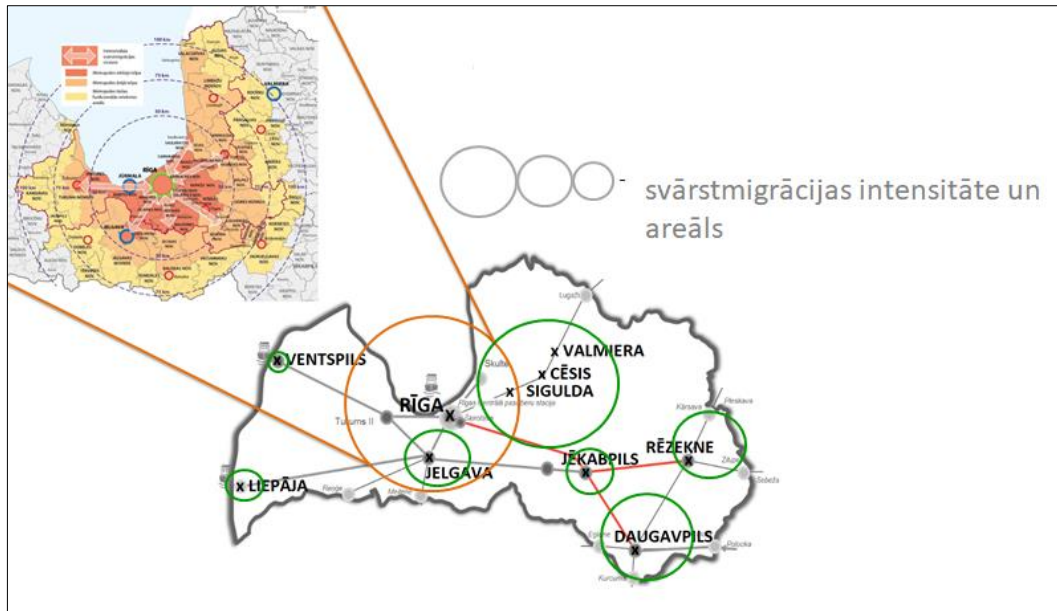
TAP2027 iekļauts uzdevums par mobilitātes punktu attīstību visā Latvijas teritorijā, bet īpaši aktuāli minētā uzdevuma risinājumi ir Rīgas pilsētas un metropoles areāla teritorijā. Taču neatkarīgi no mobilitātes punkta atrašanās vietas, tā galvenais uzdevums ir ikvienam nodrošināt ērtus un integrētus dažāda transporta veida savienojumus vienkopus, lai mainītu iedzīvotāju pārvietošanas paradumus. Svarīgi lai pirms jebkura mobilitātes punkta izveides tiktu veikts detāls novērtējums, meklējot iespējami labāko novietojumu, vērtējot iedzīvotāju un pašvaldības vajadzības, kā arī teritorijas turpmākās attīstības iespējas. Mobilitātes punktu iedalījumu iespējams balstīt uz esošo un plānoto transporta tīklu katrā no mobilitātes punktu veidiem. Atbilstoši satiksmes līmenim var tikt izdalīti Starptautiski multimodālie satiksmes mezgli, kas nodrošina starptautisko satiksmi, Reģionālās satiksmes mobilitātes punkti, kuri nodrošina starppilsētu satiksmi, Pilsētas mobilitātes punkti, kas balstās uz pilsētas sabiedriskā transporta tīklu, un Mikromobilitātes punkti, kuri nodrošina iespēju nokļūt līdz tuvākajam sabiedriskajam transportam, t.sk. līdz tuvākajam mobilitātes punktam, kā arī nodrošina atbalsta infrastruktūru "pirmajam" un "pēdējam" kilometram (6.attēls). Papildus mobilitātes pamatfunkcijām mobilitātes punktos jāparedz arī komforta, vides pieejamības un pakalpojumu nodrošinājums.

Avots: SIA „IELA inženieri”, iesaistoties biedrībai „Baltijas Vides forums” ekspertiem, INTERREG projekta „Ilgspējīga mobilitāte pilsētās un ikdienas pārvietošanās Baltijas jūras reģiona pilsētās” (SUMBA)” ietvaros. Pieejams: https://www.bef.lv/wp-content/uploads/2020/09/Mobilitates_punktu_plans_SUMBA-1.pdf

6.attēls. Mobilitātes punktu kategorijas

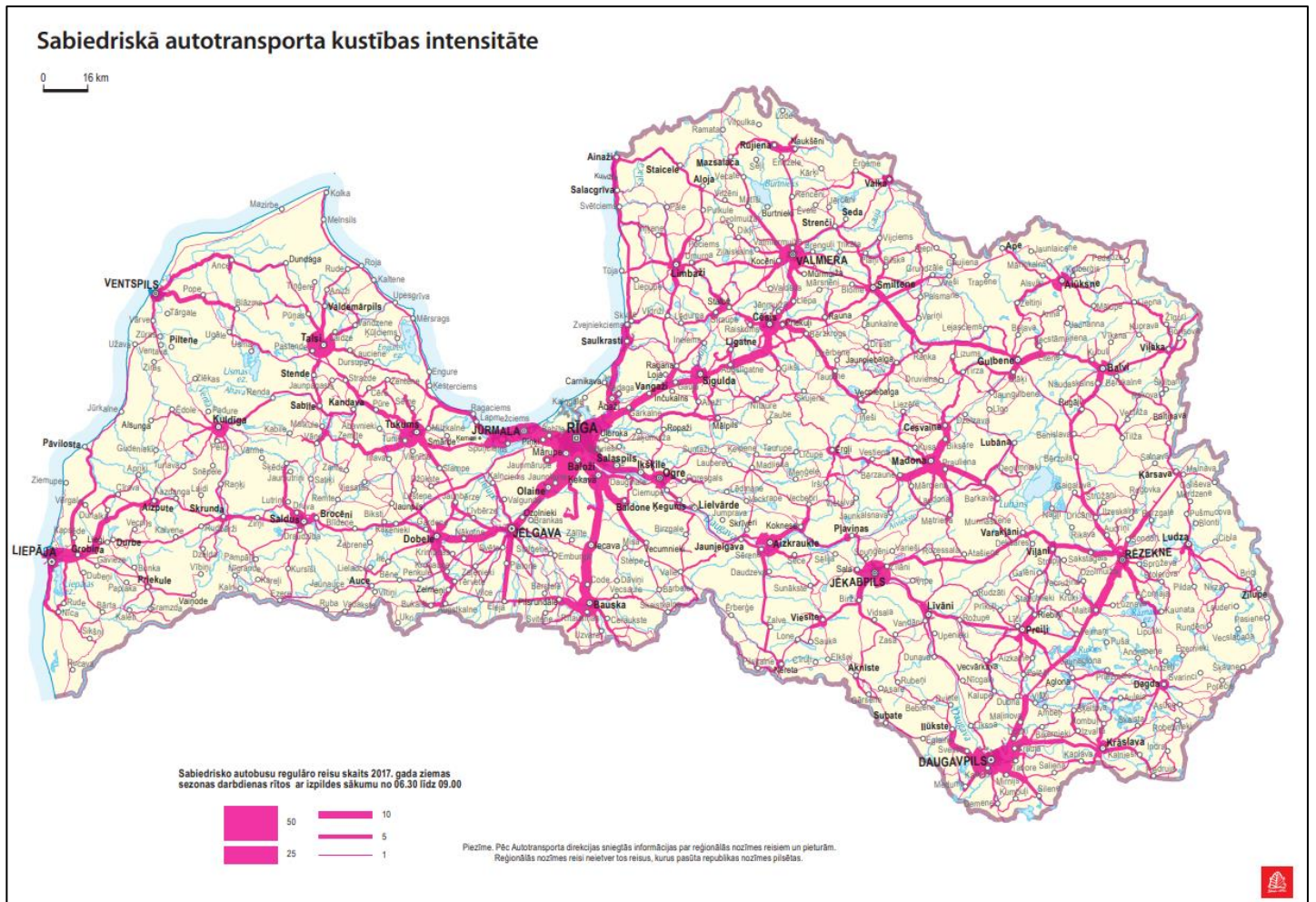
Vairākos punktos TAP2027 virzieni sakrīt ar plānošanas reģionu ilgtspējīgas attīstības stratēģijām līdz 2030.gadam. Reģionālās attīstības nodrošināšanai ir būtiski ieguldīt sabiedriskā transporta attīstībā, tādējādi radot iespējas reģionu cilvēkiem būt mobiliem, reizē samazinot transporta radīto negatīvo ietekmi uz vidi. Arī TAP2027 nosaka multimodāla sabiedriskā transporta tīkla izveidi, galveno lomu tajā piešķirot dzelzceļam. Prioritāri multimodāls transports attīstāms Rīgas metropoles areālā, kur notiek ievērojamākā cilvēku svārstmigrācija (7.attēls).

Avots: Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai (2020) un a/s “Pasažieru vilciens” dati
7.attēls. **Svārstmigrācija un potenciālo mobilitātes punktu teritorijas**

Vienotas sabiedriskā transporta biļešu sistēmas ieviešana un mobilitātes punktu izveide paaugstinās sabiedriskā transporta popularitāti un radīs iespējas reģionos dzīvojošajiem cilvēkiem būt mobiliem. Ātri un precīzi sabiedriskā transporta pakalpojumi ir nozīmīgi iedzīvotāju mobilitātes un ekonomiskās nevienlīdzības samazināšanā starp reģioniem, kas vienlaikus palīdz visas valsts līdzsvarotā attīstībā. Informatīvajā ziņojumā “Par reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstību 2021.-2030.gadam”¹⁸ (turpmāk – Informatīvais ziņojums) norādīts, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu nozares attīstībai un efektīvāku resursu izmantošanai, nepieciešams veicināt iedzīvotāju paradumu maiņu, privātā autotransporta vietā piedāvājot konkurētspējīgu, ērtu, drošu, uzticamu un integrētu sabiedrisko transportu. Lai nodrošinātu sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību un iedzīvotāju mobilitāti reģionālās nozīmes maršrutos (reisos), kas atrodas reģionos ar zemu iedzīvotāju blīvumu, paredzēta iespēja veidot maršrutos, kuros sabiedriskā transporta pakalpojumi tiek sniegti bez maksas. Kritēriji minēto maršrutu veidošanai noteikti Informatīvajā ziņojumā. Reģionālās nozīmes maršrutu tīkls sākot ar 2021.gadu tiks veidots tā, ka maršrutos ar lielu pasažieru plūsmu (8.attēls), pārvadājumi pamatā tiks nodrošināti ar vilcieniem, savukārt pārvadājumus ar autobusiem veiks vietās, kur vilcieni nekursē, vai kā pārvadājumi, kas pieved pasažierus vilcienu satiksmei. Tādējādi tiks palielināts pārvadājumu piedāvājums ar vilcieniem – gan uzlabojot kustības grafiku (biežāki un regulārāki pārvadājumi), gan ieviešot ekspresvilcienus un uzlabojot dzelzceļa infrastruktūru augstākiem kustības ātrumiem.

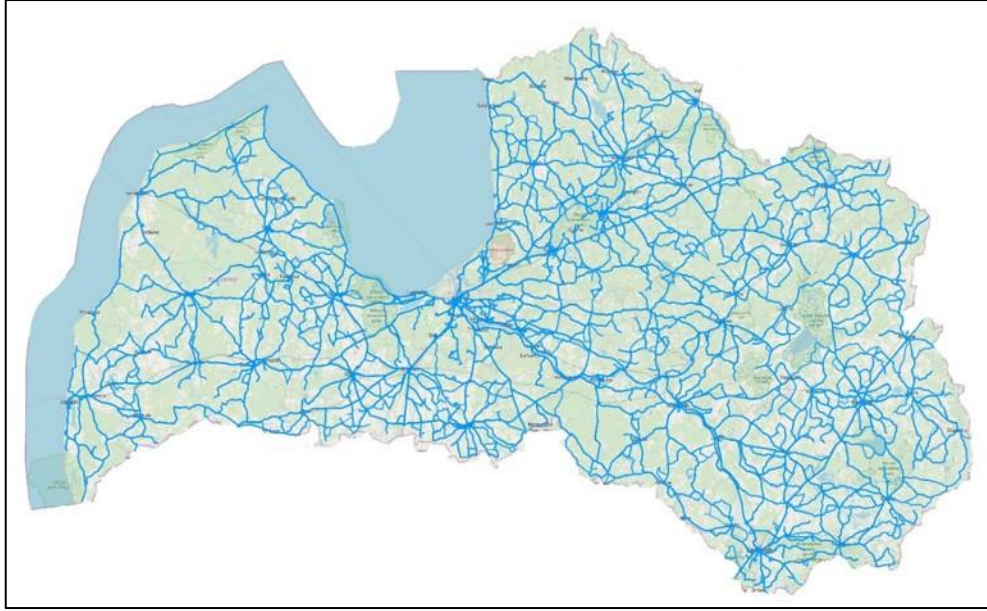
¹⁸ LR Satiksmes ministrija, 2019. Informatīvais ziņojums: Par reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstību 2021.-2030.gadam. <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40473219&mode=mk&date=2019-06-04>

Avots: SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta"

8.attēls. Sabiedriskā autotransporta kustības intensitāte

Secināts, ka pieejamais reģionālās nozīmes autobusu maršrutu tīkls kopumā ir atbilstošs iedzīvotāju vajadzībām, tas nodrošina 99% valsts un pašvaldību iestāžu sasniedzamību (9.attēls).

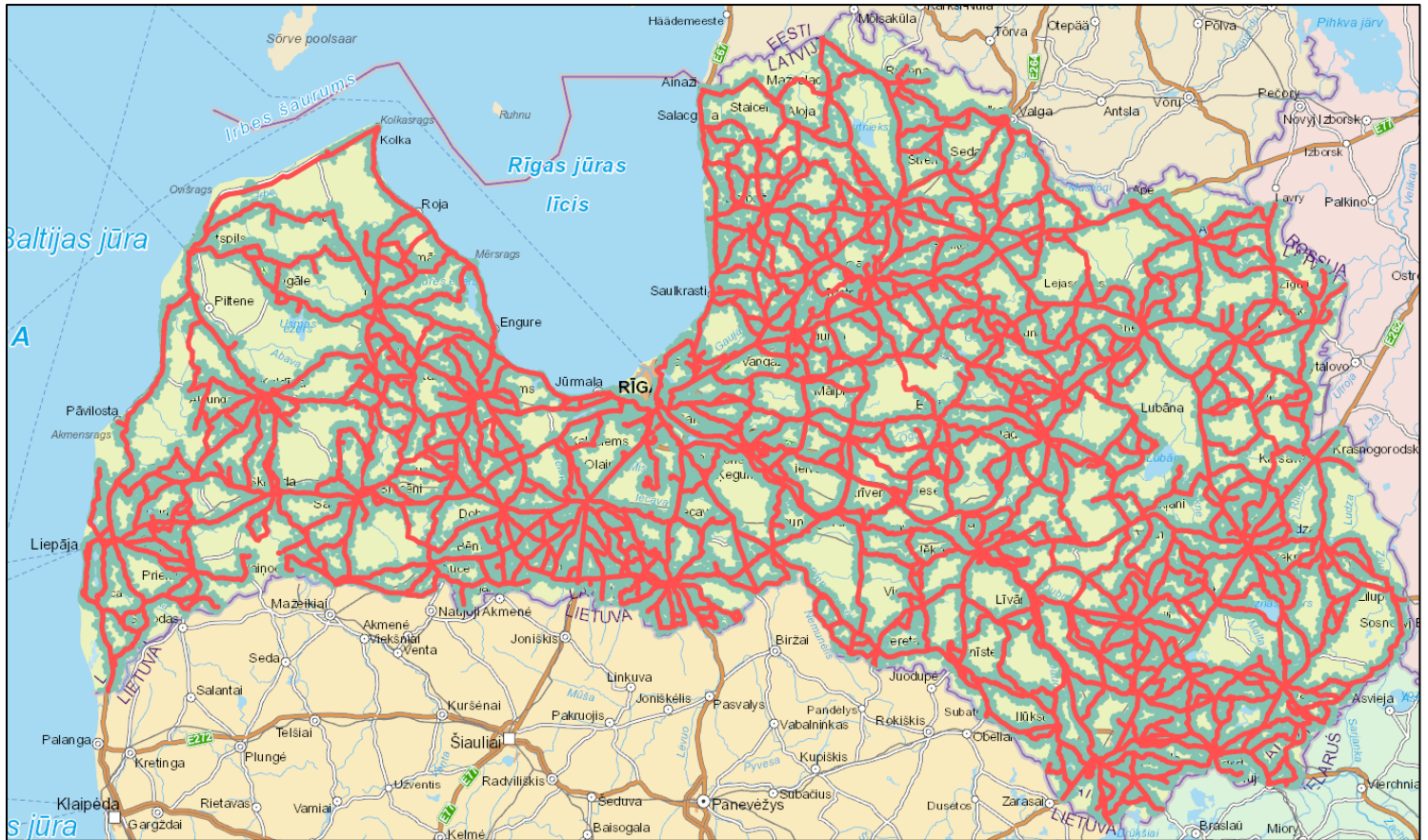

Avots: SIA „PricewaterhouseCoopers”. Reģionālās nozīmes maršrutu tīkla 2021.-2030.gadam projekta izvērtēšana¹⁹
 9.attēls. **Reģionālās nozīmes autobusu pārvadājumu maršrutu tīkls**

Tai pašā laikā, analizējot sabiedriskā autotranspota pieejamību, jāmin novērtējums, kas veikts atbilstoši ATD informācijai par starppilsētu autobusu maršrutu pieturām. 10.attēlā identificējamās teritorijas, kas atrodas tālāk par 3 kilometriem no sabiedriskā autotransporta pieturām un kur būtu vērtējami individuāli mobilitātes risinājumi. Tāpat jārada iespējas šo teritoriju iedzīvotājiem sasniegt sabiedrisko transportu, izmantojot mobilitātes punktus. Trīs kilometru zona ap autobusu pieturām izvēlēta, vadoties no attīstīto valstu pieredzes analīzes, kur 2 jūdzes vai 3 kilometri parasti noteikti kā attālums līdz sabiedriskajam transportam, kurā netiek paredzēti īpaši atbalsta pasākumi iedzīvotājiem.²⁰

¹⁹ PwC Latvija, 2020. Reģionālās nozīmes maršrutu tīkla 2021.-2030.gadam projekta izvērtēšana
<https://www.pwc.com/lv/lv/about/case-studies/regionalas-nozimes-marsrutu-tikla-2021-2030-gadam-projekta-izvertesana.html>

²⁰ SIA “Karšu izdevniecība Jāņa sēta”, 2017. Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā.
<https://failiem.lv/u/su2qncv2>

Avots: Administratīvi teritoriālās reformas ģeotelpiskās plānošanas platforma <https://atr.kartes.lv/>
10.attēls. Ceļu tīkls 3 km attālumā ap sabiedriskā autotransporta pieturām

No 2022. gada pasažieru pārvadājumus plānots veikt arī ar jaunajiem elektrovilcieniem. Šajā laikā, ieviešot regulāro intervāla grafiku, tiek plānots būtisks vilcienu pārvadājumu apjoma pieaugums, kas atsevišķās līnijās varētu sasniegt pat 50% pieaugumu. No 2025.gada paredzēts uzsākt reģionālo vilcienu parka atjaunošanu, vēl papildus nodrošinot pārvadājumu pieaugumu.

Tāpat TAP2027 paredz Mikromobilitātes plāna izstrādāšanu, kas ļaus īstenot risinājumus iespējām droši pārvietoties ar kājām, velosipēdu vai citiem mikromobilitātes rīkiem. No reģionālās attīstības skatu punkta būtiski ir ieguldījumi infrastruktūras attīstībā, kā arī pilnveidot normatīvo regulējumu satiksmes drošībai un rīcībai ar mikromobilitātes transportlīdzekļiem.

TAP2027 iekļauts uzdevums par pilsētu infrastruktūras sasaisti ar TEN-T, plānojot paredzēt nacionālās un reģionālās nozīmes centru maģistrālo ielu un esošo maršrutu attīstību, kas nodrošina atsevišķu pilsētu daļu efektīvu savstarpējo sasaisti un sasaisti ar TEN-T tīklu, alternatīvu kravas ceļu izbūvi, pārbūvi vai modernizāciju. Nepieciešams pilsētu mobilitātes jautājumus integrēt kopējā transporta sistēmā. Ir jāveicina un jāattīsta dialogs ar pašvaldībām un plānošanas reģioniem, lai TAP2027 iezīmētie virzieni un uzdevumi sniegtu ieguldījumu pilsētu mobilitātes uzlabošanā. Jau tagad paredzams, ka ieguldījumi dzelzceļa infrastruktūrā, jaunu reģionālo dzelzceļa maršrutu izveidošana, *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas izbūve, mobilitātes punktu izveide, alternatīvo degvielu popularitātes pieaugums un mikromobilitātes jautājumu risinājumi pozitīvi ietekmēs mobilitāti pilsētu teritorijās. Nākotnē to vēl vairāk uzlabos *Rail Baltica* reģionālo staciju izveide, kuru sākotnējā attīstība tiks īstenota

uzsākot lokālplānojumu izstrādi attiecīgā novada teritorijā, lai nostiprinātu reģionālās stacijas pamatizvietojumu un to funkcionēšanai nepieciešamo teritoriju, kā arī, lai izvērtētu sabiedriskā transporta integrāciju reģionālās nozīmes mobilitātes punkta apjomā un plašākas pilsētvides attīstības iespējas stacijas areālā. Dzelzceļam, kopā ar sabiedrisko autotransportu un sliežu transportu būs jānodrošina daudzveidu mobilitātes iespējas reģionos un pilsētās. Plānošanas reģioniem un pašvaldībām ir jāiesaistās šo jautājumu risināšanā, sākot ar visaptveroša transporta attīstības plāna izstrādāšanu, tajā skaitā ņemot vērā ilgtspējīgas pilsētvides mobilitātes plānošanas (SUMP) konceptā noteiktos principus²¹, kā arī domājot par klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu.

²¹ Eltis- The Urban Mobility Observatory, 2020. Guidelines for developing and implementing a Sustainable Urban Mobility Plan (2nd edition). <https://www.eltis.org/mobility-plans/sump-guidelines>

Transporta politikas rezultāti

1. politikas rezultāts (1.PR) Uzlabotas mobilitātes iespējas					
(Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam; Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam [303], [307]; Latvijas Ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu; Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam; Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. - 2027. gadam; Eiropas Komisijas paziņojums “Eiropas 2030. gada klimata politikas ieceru kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē iedzīvotāju labā”; ES Transporta Baltā grāmata. Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu — virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu; Eiropas sadarbīgo intelektisko transporta sistēmu stratēģija - liels solis ceļā uz sadarbīgu, satīklotu un automatizētu pārvietošanos; Konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamība. Virzība uz Eiropas Gigabitu sabiedrību; Pretim automatizēto transportlīdzekļu mobilitātei. ES nākamības mobilitātes stratēģija; Aviācijas stratēģija Eiropai)					
Rezultatīvais rādītājs (RR)	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa vērtība 2023	Mērķa vērtība 2027
1. Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos ¹	%	2019	7,6	8	12
2. Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā	milj. pas/km	2018	1641,2	1728,4	1794,2
2.1.reģionālās nozīmes autobusu maršrutos			1058,7	1030,2	949,4
2.2.reģionālās nozīmes vilcienu maršrutos			582,5	640,2	887,9
3. Apkalpoto pasažieru skaita pieaugums Lidostā “Rīga”	%	2019	0 (7,9 milj., tajā skaitā transfērs/ tranzīts 30,5 %)	-10 (6,6, milj, tajā skaitā transfērs/ tranzīts >25 %)	11 (9 milj., tajā skaitā transfērs/ tranzīts >25 %)
4. Lidojumu maršrutu skaits no lidostas “Rīga” (vasara/ziema)	skaits	2019	106/76	110/74	110/80
5. 5G mobilo sakaru pārklājuma pieejamība gar <i>VIA Baltica</i> un <i>Rail Baltica</i> transporta koridoriem	km	2020	0	0	202,5 (<i>Via Baltica</i>) +265 (<i>Rail Baltica</i>)
6. Nacionālajā satiksmes datu piekļuves punktā pieejamo datu kategoriju skaits (atbilstoši ITS Direktīvai un no tās izrietošajām regulām)	skaits	2019	0	20	30

7. Iedzīvotāju īpatsvars, kas ar velosipēdu vai citu mikromobilitātes transportlīdzekli brauc katru vai gandrīz katru dienu, no kopējā valsts iedzīvotāju skaita konkrētajā gadā	%	2019	6,4 ²	8	10
8. Interneta vietnēs pārdotās biļetes iekšzemes pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu un ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutos	%	2018	3,4	25	56
8.1. reģionālās nozīmes autobusu maršrutos	%		1,2	2,5	40 ^{3 4}
8.2. reģionālās nozīmes vilcienu maršrutos	%		6,9	40	60
8.3. vienotās biļetes braucieniem ar pārsēšanos citā autobusā vai vilcienā ³	skaitis	2021	*	*	*
9. Dzelzceļa staciju un pieturas punktu skaits, kur uzbūvēti paaugstinātie peroni un nodrošinātas vides pieejamības prasības	skaitis	2019	27	73	>73 ⁵

¹ valstī kopumā, salīdzinot ar regulāras satiksmes autobusiem, trolejbusiem, tramvajiem un gaisa transportu

² Bāzes gada vērtība noteikta atbilstoši 2019.gada pētījumam “Pētījums par velosatiksmi un velosatiksmes infrastruktūru nacionālā mērogā” kas ietver tikai velotransportu. Citu mikromobilitātes transportlīdzekļu lietošanas paradumus paredzēts iekļaut turpmākajos apsekojumos

³ tikai valsts dotētajos reģionālās nozīmes autobusu maršrutos

⁴ ja tiek izveidota vienota sabiedriskā transporta biļešu sistēma

* indikatora dati bāzes gada un mērķa vērtības norādīšanai uz šo brīdi nav pieejami, jo paredzams, ka vienota sabiedriskā transporta biļešu sistēma tiks izveidota 2021.gadā

⁵ ja projekta realizācijai tiks piešķirts publiskais finansējums. Neiekļaujot *Rail Baltica*, jo *Rail Baltica* stacijas tiks uzreiz būvētas saskaņā ar augstākajām pieejamības prasībām (PRM TSI).

2. politikas rezultāts (2.PR) Samazināts transporta radītais gaisa piesārņojums, SEG emisijas un uzlabota vides kvalitāte (Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam- [273.], [305]; Latvijas Ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu; Latvijas Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030 – konkurētspējīga enerģētika sabiedrībai; Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam; Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020.-2030. gadam; Eiropas Komisijas paziņojums “Eiropas 2030. gada klimata politikas ieceru kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē iedzīvotāju labā”; ES Energosistēmas integrācijas stratēģija; Eiropas zaļais kurss; ES Transporta Baltā grāmata. Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu — virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu; Klimata un enerģētikas satvars laikposmam līdz 2030. gadam; Stratēģija SEG emisiju mazināšanai no kuģiem; ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam)

Rezultatīvais rādītājs (RR)	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa vērtība 2023	Mērķa vērtība 2027
1. Kopējais SEG emisiju samazinājums transporta sektorā (ietver – autotransportu, dzelzceļu, iekšzemes aviāciju) pret bāzes gadu ¹	% kt CO ₂ ekv.	2018	0 3325	18 2726	23 2561
2. Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums transporta sektorā pret bāzes gadu	%	2018	0	11	20
3. Bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvars visu transportlīdzekļu skaitā	%	2019	0,1	0,5	2,0
4. Objektu skaits, kur dzelzceļa radītais naftas produktu piesārņojums vērtējams kā augsts	skaits	2019	5	5	3 ²
5. Ar transporta infrastruktūru saistītā trokšņa ietekmei pakļautā teritorijas platība, kurā trokšņa līmenis pārsniedz					
5.1. robežlielumu L _{vakars} gar valsts autoceļiem	km ²	2016	29,462	29,462 ³	29,462 ³
5.2. diennakts trokšņa rādītāju (L _{dvn} >55dB (A)) Lidostas “Rīga” ietekmētajā teritorijā	km ²	2016	26,6	26,6 ³	26,6 ³
5.2. robežlielumu L _{nakts} dzelzceļa līniju tuvumā	km ²	2016	3,367	3,367 ^{3 4}	3,367 ^{3 4}

¹ atbilstoši EK iesniegtajam ziņojumam par SEG prognozēm, politiku un pasākumiem

https://cdr.eionet.europa.eu/lv/eu/mmr/art04-13-14_lcds_pams_projections/projections/envxqm02w/

² ja tiks piešķirts publiskais finansējums

³ rezultatīvā rādītāja izmaiņas būs iespējams novērtēt pēc trokšņa stratēģisko karšu pārskatīšanas

⁴ netiek paredzēta *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas ietekme

3. politikas rezultāts (3.PR) Nodrošināta konkurētspējīga transporta un loģistikas infrastruktūra un pakalpojumi

(Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam; Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam [302]; Latvijas Ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu; Jūras plānojums Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem līdz 2030. gadam; Valsts ilgtermiņa tematiskais plānojums Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai; Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam; Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. - 2027. gadam; ES Transporta Baltā grāmata. Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu — virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu; Aviācijas stratēģija Eiropai)

Rezultatīvais rādītājs (RR)	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa vērtība 2023	Mērķa vērtība 2027
1. Transporta infrastruktūras indekss (Pasaules Ekonomikas Foruma globālais konkurētspējas indekss)	vieta/punkti	2019	52/57,3	52/58,0	52/58,5
2. Valsts galvenie autoceļi ļoti labā vai labā stāvoklī	%	2019	72	75	80
3. Apkalpoto kravu apjoma pieaugums Lidostā "Rīga", salīdzinot ar bāzes gadu	%	2019	0 (27 265 t)	21 (33 000 t)	56 (48 000 t)
4. Kravu apgrozījums Latvijas ostās	milj.t	2019	62,4	45	47
5. Kravu apgrozījums dzelzceļa pārvadājumos	milj.t.	2019	41,5	26,5	28,5
6. Konteinerkravu apgrozījuma pieaugums (TEU)					
5.1. ostās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu	%	2019	-0,9 (474 451 / 470 075)	+4	+4
5.2. pārvadājumos ar dzelzceļu, salīdzinot ar iepriekšējo gadu	%	2019	+4 (64 029/ 66 738)	+4	+4
7. Ar dzelzceļa transportu veikto iekšzemes pārvadājumu apjoma (milj. tonnu km) īpatsvars kopējās iekšzemes kravu pārvadājumos, kas veikti ar dzelzceļa transportu un autotransportu	%	2019	12	15	20
8. Apgrozījuma (milj. EUR) pieaugums rūpnieciskajos ražošanas uzņēmumos Latvijas ostās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu	%	2019	-2,9 (539,43/ 542,41)	+10	+10
9. Elektrificēto dzelzceļa līniju garums no kopējā dzelzceļa līniju garuma	%	2019	13,4	13,4	24,2 ¹

¹ ieskaitot *Rail Baltica* dzelzceļa līniju

4. politikas rezultāts (4.PR) Paaugstināta transporta drošība un drošums					
(Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam; Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam [306]; Latvijas Ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu; ES Transporta Baltā grāmata. Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu — virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu; Aviācijas stratēģija Eiropai; ES ceļu satiksmes drošības politikas satvars 2021.-2030. gadam – turpmākie pasākumi ceļā uz “Nulles vīziju”(Komisijas darba dokuments); ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam)					
Rezultatīvais rādītājs (RR)	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa vērtība 2023	Mērķa vērtība 2027
1. Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu	%	2020	0 ²²	10	35
2. Ceļu satiksmes negadījumos smagi ievainoto skaita samazinājums pret bāzes gadu	%	2020	0 ²²	10	35
3. Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis nav zemāks par vidējo Eiropas līmeni	punkti	2019	95 (Eiropā 90.punkti)	≥95	≥95
4. Nopietnu dzelzceļa negadījumu skaits	skaits/milj. vkm	2019	1,58	1,1	1
5. Latvija atbilst kritērijiem, kas nodrošina atrašanos Parīzes saprašanas memoranda par ostas valsts kontroli (PMoU) Baltajā sarakstā	atbilst/neatbilst	2019	atbilst	atbilst	atbilst
6. Ir izpildīti Latvijas IMSAS audita secinājumos ietvertie norādījumi	ir/nav izpildīti	2019	*	*	ir izpildīti
7. Jauno un atjaunoto jūras navigācijas karšu skaits	skaits	2020	6 papīra kartes + 18 ENC ¹	8 papīra kartes + 10 ENC	10 papīra kartes + 15 ENC + 1 karšu komplekts

*Indikatora dati bāzes gada un mērķa vērtības norādīšanai uz šo brīdi nav pieejami, jo paredzams, ka IMSAS audits notiks 2022.gadā

¹ Elektroniskās navigācijas kartes

²² Tikš papildināts ar 2020.gada izejas datiem

5. politikas rezultāts (5.PR) Sekmētas inovācijas un augsti kvalificētu nozares profesionāļu sagatavošana (Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam; Eiropas Zaļais kurss)					
Rezultatīvais rādītājs (RR)	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa vērtība 2023	Mērķa vērtība 2027
1. Absolventu skaits ar transporta un loģistikas nozari saistītajās izglītības un studiju programmās, t.sk. apmācību izgājušo gaisa kuģu pilotu skaits	skaits	2019	1394	1500	1600
2. Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo personu, kuras strādā nozarē, īpatsvars	%	2022	*	*	*
3. Publiskie ieguldījumi pētniecībā un inovācijā transporta un loģistikas nozares attīstīšanai (% no kopējiem ieguldījumiem P&I)	%	2019	7,4	8	10
4. Latvijas jūrnieku profesionālās sagatavošanas un sertificēšanas sistēma atbilst kritērijiem, kas nodrošina valsts atrašanos IMO Baltajā sarakstā	atbilst	2019	atbilst	atbilst	atbilst
5. Kuģu virsnieku īpatsvars nodarbināto jūrnieku resursā	%	2019	51	52	53
6. Jūrnieku reģistra digitāli sniegto pakalpojumu īpatsvars	%	2019	0	20	40

*Plānots, ka indikatora dati bāzes gada un mērķa vērtības norādīšanai būs pieejami ar 2022.gadu

Rīcības virzieni un veicamie uzdevumi

1.rīcības virziens	Multimodāla sabiedriskā transporta tīkla ar dzelzceļu kā sabiedriskā transporta "mugurkaulu" attīstība				
Nr.p.k. (attiecināmais NAP2027 uzdevuma/pasākuma Nr.)	Uzdevums	Izpildes termiņš (gads)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Sasaiste ar politikas rezultātu un rezultātīvo rādītāju
1.1.	DZELZCEĻŠ				
1.1.1.	Infrastruktūra				
1.1.1.1. (281., 282., 283.,312., 335./ 507.)	Modernizēt dzelzceļa infrastruktūru, t.sk. uzlabot vides pieejamību un drošību, kā arī palielināt pārvietošanās ātrumu	31.12.2027.	LDz	SM	1.PR (1.RR, 2.RR, 9.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 5.RR, 6.RR, 7.RR, 9.RR) 4.PR (4.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā -Dzelzceļa staciju un pieturas punktu skaits, kur uzbūvēti paaugstinātie peroni un nodrošinātas vides pieejamības prasības - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums

						<ul style="list-style-type: none"> - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums dzelzceļa pārvadājumos -Konteinerkravu apgrozījuma pieaugums dzelzceļā - Ar dzelzceļa transportu veikto iekšzemes pārvadājumu apjoma īpatsvars kopējos iekšzemes kravu pārvadājumos - Elektrificēto un modernizēto dzelzceļa līniju garums -Nopietnu dzelzceļa negadījumu skaits
1.1.1.2. (281., 283., 312., 335.)	Attīstīt jaunus dzelzceļa pasažieru reģionālos maršrutus	31.12.2027.	ATD	SM, plānošanas reģioni, pašvaldības	<ul style="list-style-type: none"> 1.PR (1.RR, 2.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā 	

					- Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums
1.1.1.3. (281., 283., 313., 335. /572.)	Projektēt un izbūvēt <i>Rail Baltica</i> reģionālās stacijas, integrējot dzelzceļa līniju <i>Rail Baltica</i> esošajā valsts un pašvaldību sabiedriskā transporta maršrutu tīklā	31.12.2027.	SM	EDZL, ATD, VARAM, pašvaldības, plānošanas reģioni	1.PR (1.RR, 2.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss
1.1.2.	Digitalizācija				
1.1.2.1. (281., 283., 315./ 554.)	Atjaunot datu pārraides pamattīklu un paplašināt funkcijas, nodrošinot vilcienu kustības vadību un citus dzelzceļa tehnoloģiskos procesus dzelzceļa stacijās, parkos, posmos un citos objektos	31.12.2027.	LDz	SM	1.PR (1.RR, 2.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 5.RR, 6.RR, 7.RR) 4.PR (4.RR) -Dzelzceļa pasažieru

					ģpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums dzelzceļa pārvadājumos -Konteinerkravu apgrozījuma pieaugums dzelzceļā - Ar dzelzceļa transportu veikto iekšzemes pārvadājumu apjoma (milj. tonnu km) ģpatsvars kopējos iekšzemes kravu pārvadājumos -Nopietnu dzelzceļa negadījumu skaits
1.2.	AUTOCEĻI (Reģionālā sasniedzamība)				
1.2.1.	Valsts reģionālie un vietējie autoceļi (piekļuve TEN-T tīklam)				
1.2.1.1.	Pārbūvēt valsts reģionālos autoceļus, stiprināt virsmas nestspēju, vienlaikus	31.12.2027.	SM	LVC	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR)

(281., 282., 283., 312., 335./506.)	īstenojot ceļu satiksmes drošības uzlabošanu				4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu
1.2.1.2. (281., 282., 283., 335.)	Pārbūvēt un atjaunot valsts reģionālās un vietējās nozīmes autoceļus administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai	31.12.2027.	VARAM, plānošanas reģioni	SM, LVC	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita

					<p>samazinājums pret bāzes gadu</p> <p>-Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu</p>
1.3.	SABIEDRISKAIS TRANSPORTS				
1.3.1.	Multimodāls sabiedriskā transporta tīkls				
1.3.1.1. (281., 283., 312., 335./570.)	Izveidot mobilitātes punktus	21.12.2027.	SM	ATD, plānošanas reģioni, pašvaldības	<p>1.PR (1.RR, 2.RR, 7.RR)</p> <p>2.PR (1.RR, 2.RR)</p> <p>-Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos</p> <p>-Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā</p> <p>-Velosipēdistu īpatsvars</p> <p>- Kopējais SEG emisiju (kt CO₂ ekv.) samazinājums</p> <p>- Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums</p>
1.3.2.	Digitalizācija				
1.3.2.1. (241.,242., 317.)	Izveidot un uzturēt transporta nozares datu nacionālā (valsts) piekļuves punktu	31.12.2027.	SM	LVC	<p>1.PR (6.RR)</p> <p>2.PR (1.RR, 2.RR)</p> <p>4.PR (1.RR., 2.RR)</p> <p>- Nacionālajā satiksmes datu piekļuves punktā pieejamo datu kategoriju skaits</p>

					<ul style="list-style-type: none"> - Kopējais SEG emisiju (kt CO₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi ievainoto skaita samazinājums pret bāzes gadu
1.3.2.2. (241., 242., 312.)	Nodrošināt statiskus un dinamiskus maršrutu un satiksmes datus	31.12.2027.	SM	LVC, ATD	1.PR (2.RR) -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā
1.3.2.3. (241.,242., 281., 283., 312., 335.)	Ieviest vienotu sabiedriskā transporta biļešu sistēmu. (t.sk. reģionālajiem autobusu pārvadājumiem, integrācija ar vilcienu biļešu sistēmu)	31.12.2021.	ATD	SM, PV, plānošanas reģioni, pašvaldības	1.PR (2.RR, 8.RR) 2.PR (1.RR, 2 RR) -Interneta vietnēs pārdotās biļetes -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums
1.3.2.4.	Ieviest braukšanas maksas atvieglojumu saņēmēju	31.12.2021.	ATD	SM, IeM, LM, pašvaldības	1.PR (2.RR)

(242., 281., 283., 312., 335.)	elektroniskās identifikācijas un uzskaites sistēmu				2.PR (1.RR, 2.RR) -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums
--------------------------------	--	--	--	--	--

2.rīcības virziens		Starptautiskās savienojamības uzlabošana			
Nr.p.k. (attiecināmais NAP2027 uzdevuma/pasākuma Nr.)	Uzdevums	Izpildes termiņš (gads)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Sasaiste ar politikas rezultātu un rezultatīvo rādītāju
2.1.	TEN-T PĀRROBEŽU PROJEKTS RAIL BALTICA				
2.1.1. (281., 282., 283., 313., 335./572.)	Turpināt <i>Rail Baltica</i> projekta īstenošanu, vienlaikus attīstot Rīgu un Rīgas metropoles areāla teritoriju kā TEN-T tīklā integrētu multimodālu transporta mezglu, īstenojot pilsētas transporta un publiskās infrastruktūras pārkārtojumus	31.12.2026.	SM	RB Rail, EDZL, VARAM, plānošanas reģioni, pašvaldības	1.PR (1.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss

2.1.2. (281., 282., 283., 313., 335./ 572.)	Īstenot Salaspils intermodālā kravu pārkraušanas termināļa attīstību, nosakot pārvaldības modeli, piesaistot operatoru, uzsākot būvniecību un nodrošinot konkurētspējīgu attīstību sasaistē ar kaimiņvalstīm un citiem transporta veidiem Latvijā	31.12.2026.	SM	EDZL, EM, VARAM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums - Transporta infrastruktūras indekss
2.1.3. (313./ 572.)	Izstrādāt un ieviest Latvijas interesēm atbilstošu <i>Rail Baltica</i> dzelzceļa līnijas un apkalpes vietu pārvaldības modeli	31.12.2024.	SM	EDZL, EM	3.PR (1.RR) -Transporta infrastruktūras indekss
2.1.4. (315./ 541.)	Nodrošināt pasīvo infrastruktūru 5G mobilo sakaru tīkla izvēršanai <i>Rail Baltica</i> dzelzceļa līnijas trasē	31.12.2026.	SM	LVRTC, VARAM	1.PR (5.RR) -5G mobilo sakaru pārklājuma pieejamība
2.1.5. (281., 282., 283., 313., 335./ 572.)	Izbūvēt apvienoto dzelzceļa un autoceļa tiltu pār Daugavu Salaspils un Ķekavas novados	31.12.2026.	SM	RB Rail, LVC	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss - Valsts galvenie autoceļi ļoti labā vai labā stāvoklī

					-Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu
2.2.	AVIĀCIJA				
2.2.1. (281., 283., 313.)	Atbilstoši pieprasījumam paplašināt lidojumu maršrutu tīklu un veicināt tranzīta plūsmas attīstību lidostā "Rīga" (tajā skaitā, līgumu par gaisa satiksmi slēgšana, esošo līgumu modificēšana, sapratnes memorandu slēgšana, pagaidu administratīvo atļauju noformēšana, kodu dalīšanas līgumu slēgšana u.c.), vienlaikus plānojot un īstenojot pasākumus ietekmes uz vidi mazināšanai	pastāvīgi	SM	AirBaltic	1.PR (3.RR, 4.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (3.RR) 4.PR (3.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Apkalpoto pasažieru skaita pieaugums Lidostā "Rīga" -Lidojumu maršrutu skaits no Lidostas "Rīga" -Apkalpoto kravu apjoma pieaugums Lidostā "Rīga" -Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis

2.2.2.	Gaisa satiksmes vadība					
2.2.2.1. (313./513.)	Nodrošināt jauna gaisa satiksmes vadības torņa būvniecību	31.12.2026.	SM	LGS	1.PR (4.RR) 3.PR (1.RR) 4.PR (3.RR) -Lidojumu maršrutu skaits no Lidostas "Rīga" -Transporta infrastruktūras indekss -Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis	
2.2.2.2. (313./514.)	Attīstīt gaisa satiksmes vadības sistēmu un tās atbalsta sistēmas	pastāvīgi	SM	LGS	3.PR (1.RR) 4.PR (3.RR) -Transporta infrastruktūras indekss -Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis	
2.2.2.3. (281., 283., 313.)	Turpināt īstenot Brīvo maršrutu gaisa telpas projektu	pastāvīgi	SM	LGS	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR) 4.PR (3.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis	
2.2.2.4. (241.)	Integrēt bezpilotu gaisa kuģus gaisa satiksmes vadības sistēmā	pastāvīgi	SM	CAA, LGS	4.PR (3.RR) -Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis	
2.2.2.5. (313.)	Attīstīt uz satelītu tehnoloģiju izmantošanu	pastāvīgi	SM	LGS	4.PR (3.RR)	

	bāzētas augstas precizitātes navigāciju (PBN)				-Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis
2.2.3.	Lidosta "Rīga"				
2.2.3.1. (281., 282., 283., 313.)	Palielināt Lidostas "Rīga" termināļa kapacitāti, izbūvējot termināļa 6.kārtu, tajā skaitā izbūvējot infrastruktūru, kas savieto lidostas termināli ar <i>Rail Baltica</i> dzelzceļa staciju	31.12.2027.	SM	Lidosta "Rīga"	1.PR (1.RR, 3.RR, 4.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 3.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Apkalpoto pasažieru skaita pieaugums Lidostā "Rīga" -Lidojumu maršrutu skaits no Lidostas "Rīga" - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Apkalpoto kravu apjoma pieaugums Lidostā "Rīga"
2.2.3.2. (281., 282., 283., 284. 313.)	Pabeigt īstenot Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu "Veicināt drošību un vides prasību ievērošanu starptautiskajā lidostā "Rīga"	31.12.2022.	SM	Lidosta „Rīga”	2.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (6.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums

					- Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis
2.2.3.3. (313.)	Nodrošināt plānoto kravu apjoma apkalpošanai nepieciešamo infrastruktūru	31.12.2027.	SM	Lidosta „Rīga”	3.PR (1.RR) un (3.RR) -Apkalpoto kravu apjoma pieaugums Lidostā “Rīga”
2.2.4.	Reģionālās lidostas				
2.2.4.1. (313./517.; 518.)	Izvērtēt iespējas atbalstīt reģionālo lidostu attīstību, vienlaikus plānojot un īstenojot pasākumus ietekmes uz vidi mazināšanai	31.12.2027.	SM	pašvaldības	3.PR (1.RR) 4.PR (3.RR) -Transporta infrastruktūras indekss -Gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis
2.3.	AUTOCEĻI				
2.3.1.	Valsts galvenie autoceļi (TEN-T tīkls)				
2.3.1.1. (281., 282., 283., 312., 335./ 505.)	Nodrošināt valsts galveno autoceļu TEN-T tīkla pārbūvi, virsmas nestspējas stiprināšanu, vienlaikus īstenojot ceļu satiksmes drošības uzlabošanu	31.12.2027.	SM	LVC	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Valsts galvenie autoceļi ļoti labā vai labā stāvoklī

					-Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu
2.3.1.2. (281., 282., 283., 312., 335./ 505.)	Realizēt Ķekavas apvedceļa PPP projektu	31.12.2023.	SM	LVC	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Valsts galvenie autoceļi ļoti labā vai labā stāvoklī -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu
2.3.1.3.	Pilsētu infrastruktūras sasaiste ar TEN-T tīklu	31.12.2027.	SM	VARAM, pašvaldības	2.PR (1.RR, 2.RR)

(281., 282., 283., 312., 335./537.; 538; 539)					3.PR (1.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu
2.3.1.4. (282., 283., 313.)	Veicināt kravās transportlīdzekļu drošai novietošanai paredzētu stāvlaukumu ierīkošanu	31.12.2027.	SM	LVC	3.PR (1.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) -Transporta infrastruktūras indekss -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu
2.3.1.5. (315./540.)	Nodrošināt 5G mobilo sakaru pārklājuma izvēršanu gar	31.12.2027.	SM	LVRTC	1.PR (5.RR)

	VIA <i>Baltica</i> transporta koridoru				-5G mobilo sakaru pārklājuma pieejamība
--	--	--	--	--	---

3.rīcības virziens					
Loģistikas pakalpojumu konkurētspējas paaugstināšana					
Nr.p.k. (attiecināmais NAP2027 uzdevuma/pasākuma Nr.)	Uzdevums	Izpildes termiņš (gads)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Sasaiste ar politikas rezultātu un rezultatīvo rādītāju
3.1. (313.)	Nodrošināt pastāvīgu situācijas monitoringu un administratīvo šķēršļu identificēšanu tranzīta un loģistikas jomā ciešā sadarbībā ar nozares nevalstiskām organizācijām, kā arī attiecīgu priekšlikumu izstrādi un tālāku virzību Latvijas loģistikas sistēmas un nozares eksporta pakalpojumu (ostu, dzelzceļa, autopārvadājumu, kravu aviācijas, e-komercijas, loģistikas noliktavu pakalpojumu) konkurētspējas paaugstināšanā	pastāvīgi	SM		3.PR (3.RR, 4.RR, 5.RR, 6.RR, 7.RR, 8.RR) -Apkalpoto kravu apjoma pieaugums lidostā "Rīga" -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Kravu apgrozījums dzelzceļa pārvadājumos -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās un pārvadājumos pa dzelzceļu - Ar dzelzceļa transportu veikto iekšzemes pārvadājumu apjoma (milj. tonnu km) īpatsvars kopējos iekšzemes kravu pārvadājumos -Apgrozījuma pieaugums rūpnieciskajos ražošanas

					uzņēmumos Latvijas ostās
3.2. (241., 313.)	SKLOIS ietvaros nodrošināt esošos un veidot jaunus elektroniskos pakalpojumus	pastāvīgi	SM		3.PR (1.RR, 4.RR, 6.RR) -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās
3.3. (313.)	Nodrošināt koordinētu transporta un loģistikas nozares eksporta pakalpojumu virzību starptautiskā tirgū un Latvijas iekļaušanos mūsdienīgās globālās piegādes ķēdēs ar vienotu nozares zīmolu <i>VIA LATVIA</i>	pastāvīgi	SM		3.PR (3.RR, 4.RR, 5.RR, 6.RR, 7.RR, 8.RR) -Apkalpoto kravu apjoma pieaugums lidostā "Rīga" -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Kravu apgrozījums dzelzceļa pārvadājumos -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās un pārvadājumos pa dzelzceļu - Ar dzelzceļa transportu veikto iekšzemes pārvadājumu apjoma (milj. tonnu km) īpatsvars kopējos iekšzemes kravu pārvadājumos -Apgrozījuma pieaugums rūpnieciskajos

					ražošanas uzņēmumos Latvijas ostās
3.4. (281., 283., 313./609.)	Virzībai uz klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu, elektrificēt ostu piestātnes	31.12.2027.	Ostu pārvaldes	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 4.RR, 5.RR, 6.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās -Apgrozījuma pieaugums rūpnieciskajos ražošanas uzņēmumos Latvijas ostās
3.5. (281., 282., 283., 313./ 609.)	Rekonstruēt hidrotehniskās būves un uzlabot navigācijas apstākļus, t.sk. dziļumu, ostās	31.12.2027.	Ostu pārvaldes	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 4.RR, 5.RR, 6.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums

					-Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās -Apgrozījuma pieaugums rūpnieciskajos ražošanas uzņēmumos Latvijas ostās
3.6. (281., 282., 283., 284., 313./609.)	Iegādāties ar vides aizsardzības ²³ un kuģošanas drošības ievērošanu saistītas iekārtas un peldlīdzekļus, un ostās izbūvēt attiecīgu infrastruktūru	31.12.2027.	Ostu pārvaldes	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 4.RR, 5.RR, 6.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās -Apgrozījuma pieaugums rūpnieciskajos

²³ Piemēram, naftas un ķīmijas produktu u.c. piesārņojuma savācējkugi, piesārņojuma norobežojošas bonas, termināļu infrastruktūra - preputēšanas vēja žogi, monitoringa novērošanas kameras, gaisa monitoringa stacijas, smaku kontroles sistēmas u.c.

					ražošanas uzņēmumos Latvijas ostās
3.7. (281., 282., 283., 312.; 313./ 519.; 609.)	TEN-T pamattīkla ostās nodrošināt infrastruktūras kvalitātes uzlabošanu loģistikas un ražojošā sektora attīstībai, kompleksam piederošo inženiertīklu būvniecību, viļņlaužu un hidrobūvju pārbūvi, digitalizācijas un kuģu vadības sistēmu modernizāciju	31.12.2027.	Ostu pārvaldes	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 4.RR, 5.RR, 6.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās -Apgrozījuma pieaugums rūpnieciskajos ražošanas uzņēmumos Latvijas ostās
3.8. (281., 282., 283., 312./ 519.)	TEN-T pamattīkla ostās attīstīt autotransporta un dzelzceļa pievadceļu infrastruktūru	31.12.2027.	Ostu pārvaldes, pašvaldības	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 4.RR, 5.RR, 6.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums

					-Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums Latvijas ostās -Konteinerkravu apgrozījuma (TEU) pieaugums ostās -Apgrozījuma pieaugums rūpnieciskajos ražošanas uzņēmumos Latvijas ostās
3.9. (281., 282., 283., 313./536.)	Ostās ārpus TEN-T tīkla modernizēt koplietošanas infrastruktūru ²⁴	31.12.2027.	Ostu pārvaldes	SM, VARAM, ZM, EM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 4.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums Latvijas ostās

²⁴ Piemēram, kuģošanas kanāls, viļņlauži, moli, navigācijas zīmes, krasta nostiprinājumi un piestātnes, kas nav iznomātas vai plānotas iznomāšanai komercdarbībai. Tāpat koplietošanas infrastruktūra ir arī sauszemes pievadceļi un inženiertīkli.

4.rīcības virziens	Drošas un ilgtspējīgas transporta sistēmas pilnveidošana				
Nr.p.k. (attiecināmais NAP2027 uzdevuma/pasākuma Nr.)	Uzdevums	Izpildes termiņš (gads)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Sasaiste ar politikas rezultātu un rezultatīvo rādītāju
4.1.	ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA				
4.1.1. (281., 283., 312., 442.)	Izstrādāt un īstenot Ceļu satiksmes drošības plānus	31.12.2027.	SM	IeM, IZM, VM, VARAM	2.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi ievainoto skaita samazinājums pret bāzes gadu
4.1.2. (281., 283., 312., 314., 335.)	Izstrādāt un īstenot Mikromobilitātes attīstības plānus	31.12.2027.	SM	VARAM, IZM, EM, CSP, CSDD, LVC, LIAA, PV, ATD, LDz, pašvaldības, plānošanas reģioni	1.PR (7.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) -Velosipēdistu īpatsvars - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa

					oksīdiem samazinājums
4.1.3. (281., 282., 283., 312., 313., 335.)	Pārskatīt un īstenot Indikatīvo dzelzceļa infrastruktūras attīstības plānu	31.12.2027.	SM	LDz	1.PR (1.RR, 2.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 5.RR, 6.RR, 7.RR, 9.RR) 4.PR (4.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss -Kravu apgrozījums dzelzceļa pārvadājumos -Konteinerkravu apgrozījuma pieaugums dzelzceļā - Ar dzelzceļa transportu veikto iekšzemes pārvadājumu apjoma (milj. tonnu km) īpatsvars kopējos

					iekšzemes kravu pārvadājumos - Elektrificēto un modernizēto dzelzceļa līniju garums -Nopietnu dzelzceļa negadījumu skaits
4.2. PASĀKUMI KLIMATA PĀRMAIŅU SAMAZINĀŠANAI					
4.2.1. (281., 282., 283., 314., 335./ 568.)	Īstenot infrastruktūras projektus velosipēdistu un gājēju ceļu, satiksmes mierināšanas pasākumu un sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai	pastāvīgi	SM	LVC, VARAM plānošanas reģioni, pašvaldības	1.PR (2.RR, 7.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā -Velosipēdistu īpatsvars - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu

4.2.2. (281., 283., 314., 335./ 569.)	Ieviest viedās tehnoloģijas satiksmes plūsmas regulēšanai	31.12.2027.	SM	VARAM, pašvaldības	2.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi cietušo skaita samazinājums pret bāzes gadu
4.3. ALTERNATĪVO DEGVIELU IZMANTOŠANA					
4.3.1. (281., 283., 314., 335.)	Alternatīvo degvielu infrastruktūras izveidošana un uzturēšana (t.sk. ETL uzlādes vietas, ūdeņraža, CNG un LNG uzpildes stacijas)	31.12.2027.	SM, EM, VARAM, pašvaldības	CSDD	2.PR (1.RR, 2.RR, 3.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvars
4.3.2. (281., 282., 314.)	Organizēt pasākumus alternatīvo degvielu transportlīdzekļu izmantošanas popularizēšanai, tajā skaitā sniegt informatīvo atbalstu sabiedrībai (vienota	pastāvīgi/regulā ri	SM	CSDD, VARAM, EM, FM	2.PR (1.RR, 2.RR, 3.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums

	platforma/alternatīvo degvielu priekšrocības - bukleti, informatīvie centri, tiešās konsultācijas, informatīvās dienas, semināri)				- Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvars
4.3.3. (281., 283., 314./568.)	Atbalsts mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļu skaita palielināšanai, t.sk. valsts pārvaldes iestādēs, kapitālsabiedrībās, sabiedriskajā transportā un/vai specifiskās saimniecisko darbību jomās ar augstu degvielas patēriņu	31.12.2027.	SM, VARAM	EM, pašvaldības	2.PR (1.RR, 2.RR, 3.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvars
4.3.4. (281., 283., 314.)	Veikt pētījumu par ūdeņraža degvielas izmantošanas attīstības scenārijiem Latvijā, izmaksu ziņā efektīvākajiem risinājumiem atjaunojamā ūdeņraža nodrošināšanai transporta sektorā, izvērtējot piemērotāko ūdeņraža izgatavošanas, uzpildes staciju veidus, piegādes iespējas, ņemot vērā šajā jomā pieņemto ES politiku	31.12.2027.	SM	EM, VARAM	2.PR (1.RR, 2.RR, 3.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvars
4.4.	TRANSPORTLĪDZEKĻU TEHNISKĀ STĀVOKĻA KONTROLE				
4.4.1. (281., 283.)	Veikt publisko iepirkumu par tehniskās kontroles pakalpojumu sniegšanu transportlīdzekļu valsts tehniskās apskates sistēmas ietvaros visos valsts reģionālajos centros, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos transportlīdzekļu	31.12.2023.	CSDD	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) 4.PR (1.RR., 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums

	tehniskā stāvokļa kontroles principus				- Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu -Ceļu satiksmes negadījumos smagi ievainoto skaita samazinājums pret bāzes gadu
4.4.2. (281., 283.)	Izvērtēt iespējamus tehniskos risinājumus transportlīdzekļu atgāzu pēcapstrādes sistēmu pārbaudēm valsts tehniskajā apskatē un uz autoceļiem	31.12.2025.	CSDD	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums
4.5.	DZELZCEĻŠ				
4.5.1. (281., 282., 283., 314., 335./ 510.)	Atsevišķu dzelzceļa tīkla posmu elektrifikācija un esošo līniju modernizācija pasažieru pārvadājumu nodrošināšanai	31.12.2027.	LDz	SM	1.PR (1.RR, 2.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR, 9.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā

					<ul style="list-style-type: none"> - Kopējais SEG emisiju (kt CO₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss - Elektrificēto dzelzceļa līniju garums no kopējā dzelzceļa līniju garuma
4.5.2. (281., 283., 312., 335.)	Jaunu akumulatoru bateriju vilcienu iegāde un esošā dīzeļvilcienu ritošā sastāva nomaiņa ²⁵	31.12.2027.	PV	SM	<ul style="list-style-type: none"> 1.PR (1.RR, 2.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā - Kopējais SEG emisiju (kt CO₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss

²⁵ Piemēram, hibrīdvilces elektrovilcieni, kuriem ir bezizmešu piedziņa (ūdeņraža šūnas un/vai akumulatoru baterijas) autonomajā režīmā ārpus elektroapgādes kontakttīkla, t.i. bimodālie bezizmešu vilcieni ar akumulatora bateriju un/vai ūdeņraža šūnu

4.5.3. (281., 283., 312, 314., 335.)	Atjaunot elektrovilcienu ritošo sastāvu	31.12.2023.	PV	SM	1.PR (1.RR, 2.RR) 2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (1.RR) -Dzelzceļa pasažieru īpatsvars sabiedriskā transporta pārvadājumos -Pasažieru apgrozība sabiedriskajā transportā - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar slāpekļa oksīdiem samazinājums -Transporta infrastruktūras indekss
4.5.4. (284.)	Dzelzceļa radītā vides piesārņojuma sanācija	31.12.2027.	LDz	SM VDzA	2.PR (4.RR) -Objektu skaits, kur dzelzceļa radītais naftas produktu piesārņojums vērtējams kā augsts
4.5.5. (281., 283., 314.)	Līdzsvarota finansēšanas modeļa nodrošināšana maksas par piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai konkurētspējas veicināšanai iekšzemes kravu un pasažieru pārvadājumos	31.12.2023.	LatRailNet	SM	2.PR (1.RR, 2.RR) 3.PR (2.RR, 7.RR) 4.PR (1.RR, 2.RR) - Kopējais SEG emisiju (kt CO ₂ ekv.) samazinājums - Kopējais gaisa piesārņojuma ar

					slāpekļa oksīdiem samazinājums - Valsts galvenie autoceļi ļoti labā vai labā stāvoklī - Ar dzelzceļa transportu veikto iekšzemes pārvadājumu apjoma (milj. tonnu km) īpatsvars kopējos iekšzemes kravu pārvadājumos - Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaita samazinājums pret bāzes gadu - Ceļu satiksmes negadījumos smagi ievainoto skaita samazinājums pret bāzes gadu
4.6.	JŪRNICĪBA				
4.6.1. (313.)	Sagatavot informāciju par kuģu ceļiem un atjaunojot navigācijas karšu pārklājumu, t.sk. izvērtējot iespēju iegādāties hidrogrāfijas kuģi un daudzfunkcionālu hidrogrāfisko mērījumu aparatūras kompleksu	pastāvīgi	VAS LJA	SAM	4.PR (7.RR) -Jauno un atjaunoto jūras navigācijas karšu skaits
4.6.2. (313.)	Nodrošināt starptautiskā regulējuma efektīvu ieviešanu un veicināt tā ievērošanu uz Latvijas karoga kuģiem un Latvijas jurisdikcijā esošajos ūdeņos	pastāvīgi	SM VAS LJA	VARAM KAD VVD VID Ostu pārvaldes	4.PR (5.RR, 6.RR) -Latvija atbilst kritērijiem, kas nodrošina atrašanos Parīzes

					saprašanas memoranda par ostas valsts kontroli (PMoU) Baltajā sarakstā -Ir izpildīti Latvijas IMSAS audita secinājumos ietvertie norādījumi
--	--	--	--	--	---

4.7. TROKŠŅA PĀRVALDĪBA					
4.7.1. (312.)	Izstrādāt un īstenot Rīcības plānus trokšņa samazināšanai valsts nozīmīgāko transporta infrastruktūras objektu tuvumā	pastāvīgi	LVC, LDz, Lidosta "Rīga"	SM	2.PR (5. RR) -Ar transporta infrastruktūru saistītā trokšņa ietekmei pakļautā teritorijas platība, kurā trokšņa līmenis pārsniedz diennakts trokšņa rādītāju (L _{vakars} ; L _{dvn} >55dB (A); L _{nakts})

5.rīcības virziens	Pētniecības un inovāciju izmantošana, pētnieku un politikas veidotāju sadarbība un mūsdienu prasībām atbilstošu transporta nozares speciālistu sagatavošana				
Nr.p.k. (attiecināmais NAP2027 uzdevuma/pasākuma Nr.)	Uzdevums	Izpildes termiņš (gads)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Sasaiste ar politikas rezultātu un rezultatīvo rādītāju
5.1. (166., 171., 172.)	Piedalīties un organizēt nozares popularizēšanas pasākumus darba spēka un izglītojamo piesaistei (ēnu dienas, karjeras dienas, atvērto durvju dienas)	pastāvīgi/ regulāri	SM, kapitālsabiedrības		5.PR (1.RR, 2.RR) -Absolventu skaits ar transporta un loģistikas nozari saistītajās izglītības un studiju programmās,

					t.sk. apmācību izgājušo gaisa kuģu pilotu skaits -Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo personu, kuras strādā nozarē, īpatsvars
5.2. (141., 144., 285.)	Sekmēt pētniecības un inovācijas attīstību transporta nozarē Latvijā un starptautiskā līmenī, veicinot sadarbību starp transporta nozares pārstāvjiem, t.sk. valsts kapitālsabiedrībām, un zinātniskajām institūcijām	pastāvīgi/ regulāri	SM		5.PR (3.RR) Publiskie ieguldījumi pētniecībā un inovācijās transporta un loģistikas nozares attīstīšanai no kopējiem ieguldījumiem P&I
5.3. (166.)	Saglabāt autonomu jūrniecības izglītības iestāžu tīklu un nodrošināt optimālu jūrniecības izglītības programmu klāstu	pastāvīgi	VAS LJA, SM	IZM	5.PR (4.RR, 5.RR) -Latvijas jūrnieku profesionālās sagatavošanas un sertificēšanas sistēma atbilst kritērijiem, kas nodrošina valsts atrašanos IMO Baltajā sarakstā -Kuģu virsnieku īpatsvars nodarbināto jūrnieku resursā
5.4. (317.)	Izvērtēt jūrnieku sertifikātu digitalizēšanas iespēju un izvēlēties optimālo risinājumu	31.12.2027.	VAS LJA	SM	5.PR (6.RR) -Jūrnieku reģistra digitāli sniegto pakalpojumu īpatsvars
5.5. (166., 172.)	Veicināt un atbalstīt gaisa kuģu pilotu apmācības	31.12.2027.	SM	CAA, AirBaltic	5.PR (1.RR) -Absolventu skaits ar

					transporta un loģistikas nozari saistītajās izglītības un studiju programmās, t.sk. apmācību izgājušo gaisa kuģu pilotu skaits
--	--	--	--	--	---

Pārskatu sniegšanas un novērtēšanas kārtība

Līdz 2024. gada 1. oktobrim Satiksmes ministrija veic pamatnostādņu īstenošanas starpposma izvērtējumu, kur vērtē sākotnēji izvirzīto mērķu un plānoto rezultātu sasniegšanas pakāpi, kā arī mērķa sasniegšanā ieguldīto līdzekļu izlietojuma pamatotību. Pēc izvērtējuma Satiksmes ministrija sagatavo Informatīvo ziņojumu, ko iesniedz Ministru kabinetā. Ja nepieciešams, iesniedz arī priekšlikumus pamatnostādņu aktualizācijai.